

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

NR. 33

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1972 METŲ RUGPIČIO - AUGUST 29

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 20 centų

68-TIEJI METAI

A. Solženicino žodis apie nemoralų pasaulį

Jis vėl drąsiai praneško apie valdžios priespaudą, moraliniai nusigynėsenas Jungtines Tautas, drauge reikšdamas susirūpinimą ir Vakarų civilizacijos ateitimi.

Neseniai Nobelio Fondo metraštyje "Le Prix Nobel" buvo išspausdinta Nobelio premijos laureato Aleksandro Solženicino kalba, kuri turėjo būti pasakyta 1970 metais Stockholme atsiimant premiją. Deja, autorius negalėjo į Stockholmą nuvykti, nes sužinojo, kad nebus įsileistas atgal į Sovietų Sąjungą, o emigruoti visam laikui jis nenorėjo.

Jo toji parengta kalba užima 16 puslapių ir pavadinta "Literatūra ir valdžia". Vargas tautai, sako Solženicinas, kurios literatūra yra valdžios pažabota. Valdžia ne tik pažeidžia žodžio ir rašto laisvę, bet ji akiai užantspaudoja ir visos tautos širdį. Tada tauta praranda savęs sampratą. Nors žmonės ir toliau kalba bendra ir ta pačia kalba, bet jie vienas kito jau nebesupranta.

Kreipdamasis į pasaulio rašytojus, jis ragina išdėmėti, kad mūsų laikais melas ir neteisybė jau globoja mūsų pasauliniu mastu. Jungtinių Tautų organizacija jau esanti tik jungtinių valdžių ansamblėja, valdžių, kurių vienos laisvai išrinktos, o kitos smurtu galią užgrobusios, kurios negirdi eilinių žmonių rūpesčių ir balso.

Jungtinės Tautos esanti nemoralinė organizacija nemoraliam pasauliui. Jos turinčios geriausią žmogaus teisų deklaraciją, bet nėra nieko padariusios, kad toji deklaracija būtų įgyvendinta.

Solženicinas, smerkdamas sovietinę priespaudą, nors Sovietų Sąjungos vardo ir nemini, atkreipdamas dėmesį į komunistinės Kinijos valdomosios "kultūrinės revoliucijos" barbariškumą, reiškia gilų susirūpinimą ir Vakarų pasauliu, kuris neranda reikalo pasipriešinti brutaliai barbarizmui.

Gale kalbos Solženicinas primena, kaip jis, išmestas iš Sovietų S-gos rašytojų draugijos susilaukę žymiųjų pasaulio menininkų moralinės paramos, o tuo pačiu ir apsaugos nuo didesnių persekiojimų. Norvegijos rašytojai ir artistai jam net buvo paruošę užuovėją, jeigu būtų buvęs iš savo krašto išvytas.

Dabar išspausdintoji Solženicino kalba, plačiai kartojama Vakarų pasaulio spaudoje, dar labiau išryškina ne tik šio tiesos kovotojo atsparumą, bet ir "moralaus žmogaus nemoraliam pasauliui" tragediją.

Vilniuje mirė komp. Balys Dvarionas

Rugpičio 23 d. Vilniuje mirė, eidamas 69-sius metus, įžymus lietuvių kompozitorius, dirigentas, pianistas ir pedagogas Balys Dvarionas. Velionis buvo 1924 m. baigęs Leipzigo konservatoriją, vėliau tobulinosi Berlyne. Jis yra apėjęs "Dalia", baletą "Piršlybos", daugelio simfoninių ir kitokių kūrinių autorius. Už savo kūrybą yra gavęs ne vieną premiją. Nepriklausomoje Lietuvoje yra dirgęs Kauno ir Vilniaus ir kt. simfoniniams orkestrams. Nuo 1947 m. Balys Dvarionas profesoriavo valstybinėje konservatorijoje.

Fisheris -- būsiantis šachmatų čempionas

Kai šie žodžiai rašomi, Islandijos sostinėje pasaulio šachmatų čempionas Spaskis žaidžia su Fisheriu dvidešimtąją partiją. Iki šiol Fisheris turi 11, o Spaskis 8 taškus. Fisheriui dar trūksta pusantro taško, kad laimėtų čempiono vardą, o Spaskiui reikia gauti dar 4 taškus, kad apgintų savo titulą.

Dar liko 5 partijos. Žinoma, sako, kad Spaskiui nebėra vilties atsilaukti prieš Fisherį ir išgelbėti čempiono vardą.

Spaskio pralaimėjimas bus didelis smūgis Sovietų S-gos šachmatininkams, nes jau gana ilgai jie galėjo diduotis šioje srityje pranašumu.

Pabėgo sovietų muzikantai

Iš Meksikoje gastroluojančio sovietų orkestro pabėgo du trombonistai — Godeckis ir Ivanovas. Jie jau atvyko į JAV-bes.

"Mes atvykome pasimelsti prie Laisvės statulos ir padėkoti už mūsų išlaisvinimą", pareiškė jie.

Jiems duotas laikinas leidimas pasilikti, bet reikia manyti, kad jiems bus leista ir nuolat apsigyventi kaip politiniams pabėgėliams.

Filmų aktorė Rūta Lee (Kilmontytė) su prez. Nixono išgarsėjusiu venciijoje Miami Beach, Fla. Ji buvo konvencijos viešnia, dalyvavo grupėje, kuri sutiko atvykusį prezidentą Nixoną.

Respublikonų nominuoti kandidatai: į JAV-bių prezidentus Richardas Nixonas (viršuje) ir viceprezidentus Spiro Agnew.

Lietuvius kandidatas į popiežius

Boston Globe specialus korespondentas Nino Lo Belio rašo, kad Vatikane, kalbant apie dabartinio popiežiaus įpėdinį, minimi trys kandidatai.

Pirmasis kandidatas — dabartinis Vatikano užsienio reikalų ministras kard. Jean Marie Villot. Antroje vietoje minimas Austrijos kard. Koenig.

Trečiasis kandidatas yra lietuvis vysk. Marinkus, kuris tvarko Vatikano finansus.

"Mes esame Lietuvos piliečiai..."

Rugpičio 23 d. Turkijos teismas pradėjo nagrinėti Prano ir Algirdo Brazinskų (tėvo ir sūnaus) bylą.

Kol kas apie bylos eigą nežinome tik tiek, kad teisme Pranas Brazinskas pareiškė:

"Mes negalvojome panaudoti ginklo. Mes tenorėjome pasiekti Turkiją. Kai tik lėktuvas pakilo, mes rašėme tai pranešime lakūnui."

Abu Brazinskai pareiškė: "Mes — Lietuvos piliečiai. Mes priklausome pagrindinio organizacijai, kurios tikslas nuversti Sovietų Sąjungos valdžią."

Sovietai labai stengėsi, kad Turkija Brazinskus išduotų, bet jų pastangos buvo be vaisių.

Teismo sprendimo reikia dar palaukti.

Eismo nelaimės Lietuvoje

Nors Lietuvoje automobilių nedaug, bet eismo nelaimių ir ten netrūksta. Per šiuos metus 7 mėnesius ten buvo 2,317 auto katastrofų. Žuvo 329 žmonės ir buvo 2,175 sužeistų.

Daug nelaimių ten įvyksta dėl neblaivių vairuotojų kaltės.

28 mil. žmonių gaus didesnes pensijas

Nuo rugsėjo 1 d. įsigaliojo naujas socialinio draudimo įstatymo pakeitimas, kuris numato didesnes pensijas. Todėl su spalio pradžios čekiais pensininkai jau gaus padidintą pensiją. Mažiausia pensija — \$84.50, didžiausia — \$431.

Prez. Nixonas skrenda į Havajus susitikti su Japonijos ministru pirmininku.

Miunchene prasidėjo 20-ji Olimpiada

Praeitą trečiadienį Miunchene, V. Vokietijoje, prasidėjo 20-ji Olimpiada, kurioje dalyvauja per 120 valstybių daugiau nei 10,000 geriausių sportininkų.

Vokiečiai toms žaidynėms pastatė ištisą miestą, išleido apie \$545 milijonų. Beveik pusę tų išlaidų sumokės valdžia. Už specialius pašto ženklus tikimasi surinkti \$122 mil., iš loterijos numatoma gauti \$120 mil., be to, nemažai bus gauta už teisę žaidynes transliuoti per televiziją ir radiją.

Miuncheno miestas ir visa Bavarija daug pasipelnys iš turistų. Jau seniai mieste ir apylinkėse užsakyti visi viešbučiai ir moteliai.

Didžiausią grupę sudaro pačios Vokietijos sportininkai (523). Sovietų Sąjungos (489) ir JAV (469).

Lietuvos sportininkų tarpe yra M. Paulauskas, N. Sabaitė, R. Bitė, K. Šapka, V. Česiūnas, B. Užkuraitytė.

Visą pasaulį apie žaidynes informuos apie 4,000 spaudos, radijo ir televizijos darbuotojų.

Kai šie žodžiai rašomi, Švedijos ir Lenkijos sportininkai jau laimėjo aukso medalius.

Bombos į Haiphongą uosto taikinius

JAV laivyno lėktuvai vėl bombardavo didžiausią S. Vietnamo uostą Haiphongą.

B52 bombonešiai smarkiai bombardavo ir priešio kariuomenės telkinius 21 mylia nuo Saigono. Taip pat subombarduoti svarbūs tiltai netoli Kinijos sienos.

Pašalino ministrą dėl blogo derliaus

Maskva pašalino Gudijos respublikos žemės ūkio ministrą Skorapanovą dėl to, kad šiuo metų derlius bus 25% mažesnis, negu pernai.

Derlius šiemet mažas dėl to, kad buvo didelė sausra. Ministras, aišku, oro negalėjo pakeisti, tad ir buvo pašalintas...

Sovietų žurnalistas Viktoras Perelmanas skelbia, kad žydams iš Sovietų S-gos išpirkti pagal dabar nustatytas kainas reikėtų apie 250 milijonų dolerių. Jis ragina dėl tokios "vergų prekybos" protestuoti, nes tai civilizuoja pasaulio įžeidimas, bet dėl tų kalbų jau suimtas.

Pirmasis Kinijos veto Jungtinėse Tautose

Komunistinės Kinijos atstovas, griežtais žodžiais pasmerkęs Sovietų Sąjungos imperialistinę politiką ir Indiją, pasipriešino Bangladesh priėmimui į Jungtines Tautas.

Rugpičio 25 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba svarstė po Indijos - Pakistano karo susikūrusios naujos Bangladesh valstybės į J. Tautas priėmimo klausimą. Kadangi tame kare Kinija rėmė Pakistaną, nuo kurio toji Bangladesh atsiskyrė, o

Sovietų Sąjunga — Indiją, tad ir Saugumo Taryboje jau galima buvo tikėtis tarp šių dviejų komunistinių milžinų nesutarimo išsprendimo.

Ir iš tikrųjų, sprendžiant priėmimo reikalą, iš 15 Saugumo Tarybos narių 11 siūlė Bangladesh į Jungtines Tautas priimti, 3 nuo balsavimo susilaikė, o Kinijos atstovas pareiškė veto. Tuo šiuo naujajai valstybei uždaromas duris į J. Tautų organizaciją.

Savo pasipriešinimą minėtos valstybės į Jungtines Tautas priėmimui Kinijos atstovas Huang Hua pareiškė kietais kaltinimais Sovietų Sąjungai ir Indijai.

Jis pabrėžė, kad "sovietų socialistinis imperializmas vaidina patį klastingiausią vaidmenį Pietų Azijoje" ir kad Indija, sudarydama su juo agresyvią militarinę sąjungą, sunaikino savo neutralumo politiką.

Pagrindinis sovietų socialistinio imperializmo tikslas esąs kontroliuoti Indiją ir Bangladesh, plėsti savo įtakos sferą, siekiant primesti ir Pakistanui savo valią.

Sovietų Sąjunga, Huang žodžiais, veikianti "su medum burnoje, o paslėptu durklu širdyje", plėsdama savo agresiją į daugelį valstybių, įskaitant Afriką ir Viduriniuosius Rytus.

Dideli karščiai Maskvoje

Jau kelios savaitės, kai Maskvoje ir visame jos rajone siaučia 80-90 laipsnių karščiai. Maskvoje trūksta vandens. Liepos mėnesį kritulių teškrito vos 20%, o rugpičio mėnesį — tik 10%. Miškų gaisrų nepajėgiama užgesinti. Bijoma epidemijų.

Hollywood žvaigždės pas prezidentą

Prez. Nixonas savo laikinąjį rezidencinį San Clemente, Cal., iškėlė puotą 400 Hollywoodo žvaigždžių.

Savo trumpoj kalboj jis tarp kitko priminė lapkričio mėnesio rinkimų svarbą, nes jie lemsią ateinančių 25 metų viso pasaulio įvykius.

Hanojus atsisakė priimti siūlomą grąžinti 600 komunistų belaisvių.

Prez. Nixono I-sis žingsnis kely į II-ą kadenciją

Kaip ir galima buvo tikėtis, Miami Beach įvykusi respublikonų konvencija praėjus savaitės trečiadienį oficialiai nominavo į prezidentus dabartinį prez. Richardą Nixoną, o į viceprezidentus — dabartinį viceprez. Spiro Agnew. Ta proga jie abu pasakė po ilgoką nominacijos priėmimo kalbą, kur platokai išdėstė savo politines pažiūras ir siekiamus bei sieksimus tikslus.

Prez. Nixonas savo žodyje pirmusia pasisakė prieš Amerikos visuomenės skaldymąsi, kviesdamas visus, neatsižvelgiant į savo kilmę, būti amerikiečiais, kuriuos jungtų bendri šiai tautai principai.

Jis pabrėžė, kad per pastaruosius ketverius metus čia esąs padarytas didelis progresas, o pakitimai Amerikoje paveikė ir pažangos kryptimi visą pasaulį. Jis per paskutinius 25 metus apkeliavęs net 80 valstybių ir kiekvieną kartą grįžęs vis džiaugdavęsis, kad gyvenęs JAV-se.

Išskaičiuodamas tos pažangos reikšinius, prezidentas suminėjo, kad Amerikos pramonės augimas vyksta greičiausiais tempais, kad Amerikoje esą daugiausia darbų ir aukščiausias darbininkų atlyginimas, negu bet kurioje kitame krašte, kad čia mažiausia infliacijos grėsmė, negu kitose pramonės šalyse, kad net Amerikos bedarbis, gyvenęs iš pašalpos, kituose kraštuose galėtų būti laikomas pasiturinčiu žmogui.

Išvardinęs dar eilę vidaus gerovių, prez. Nixonas atsiėjo į krašto saugumo ir užsienio politikos klausimus. Jis pareiškė, kad esąs griežtai priešingas opozicinės partijos siūlomam Amerikos apsiginklavimo vienašališkam sumažinimui. Mes neturime krašto saugumui skirti daugiau pinigų negu reikia, bet negalime duoti ir mažiau negu reikia, nes dabar už šalies saugumą gailintis mokėti pinigais, vėliau gali tekti užmokėti gyvybėmis.

Amerika siekianti taikos, ginklavimosi mažinimo pasaulyje ir net didesnio masto nusiginklavimo. Bet nusi-ginklavimo derybose ji turi būti pakankamai galinga, kad būtų iš ko daryti mainais nuolaidų, o ne vienašališkai nusileisti. Tokia vienašališka nuolaida ir Amerikos karinis silpnumas kaip tik labiausiai grėstų Pasaulio taikai, nes tokia padėtis pagundytų agresorius.

Prisiminęs Vietnamo karą, prezidentas pabrėžė, kad Amerika niekad neapleisianti ir neišduosianti savo sąjungininkų nei Azijoje, nei Europoje. Ji taip pat nesileisianti, kad Amerikos priešai diktuočiau Amerikai jos vidaus ir užsienio politiką, kad jie čia atitinkamai savo naudai bandytų paveikti net ir prezidento rinkimus.

Amerika niekas neužmiršianti Šiaurės Vietname ir savo belaisvių. Ta proga prezidentas pasisakė ir prieš McGovern siūlomą amnestiją Amerikos kariuomenės dezerterams. Tikrieji herojai yra tie, kurie atliko savo pareigą, o ne desertyras.

Jis dar priminė savo keliones į Pekingą ir Maskvą, sudarytas ten sutartis ir kitus taikos siekimus. Ta taikos kryptimi jis ir ateityje eis. Amerika nesiekianti nei svetimų teritorijų, nei kitų tautų paglemžimo, o tik tai taikos savo kraštui ir pasauliui. Išskeldamas Amerikos istorinį idealizmą, prez. Nixonas priminė civilinio karo metu tartus prez. Lincolną žodžius, kai šis, paklaustas, ar manas, kad Dievas stovįs jo pusėje, atsakė: "Man rūpi, ar Dievas yra mūsų pusėje, o tik rūpi, ar mes esam Dievo pusėje."

Šia savo kalba prez. Nixonas pradėjo priešrinkiminę akciją antram terminui laimėti. Dabar jis ir viceprez. Agnew kone kiekvieną savaitę vis kitoje krašto vietoje susitikus su rinkikais, sakys kalbas ir kovos su demokratų partijos kandidatų ryškinamomis vidaus ir užsienio politikos tezėmis.

Zinoma, visas rinkimines kalbas reikia priimti tinkamu atsargumu ir apdairumu, jas vis palyginant su tikrovės faktais.

Mokslas ir švietimas Lietuvoje

Vokietijoje liepos 17-23 dienomis buvo Lietuvos kūrėjų studijų savaitė. Joje net kelios paskaitos lietuvių mokslo ir švietimo problemas dabartinėje Lietuvoje.

Pirmoji tos rūšies paskaita buvo Kauno politechnikos instituto radijo ir elektronikos fakulteto prodekanas prof. dr. Mickūnas, kuris ilgesnį laiką dirba mokslinį darbą Miuncheno universitete. Jo tema buvo:

"Mokslas ir mokslinio darbo sąlygos dabartinėje Lietuvoje".

I mokyklą vaikai ateina normaliai 7 metų amžiaus. Pradžios ir vidurinis mokslas tęsiasi 11 metų (kitur So-

vietai Sąjungoje 10 metų). Brandos atestatą jaunuoliai gauna būdami 18 metų amžiaus. Patekti į aukštąsias mokyklas nėra lengva, nes norinčių studijuoti yra žymiai daugiau, negu laisvų vietų. Todėl reikia laikyti įstojamuosius egzaminus.

Lietuvoje aukštosios mokyklos yra Vilniaus universitetas, institutai ir akademijos. Vienas institutų yra Kauno politechnikos institutas. Jis gimė 1950 m. Kauno (Vytauto Didžiojo) universitetą padalinus į Kauno politechnikos ir medicinos institutus.

Jaunuoliai, studijuoją aukštosiose mokyklose, išven-gia karinės prievolės atlikimo: karinį parengimą išsina studijų metu. Darbo krūvis yra žymus: 36 privalomos valandos per savaitę (12 valandų paskaitų, pratybų, laboratoriniai darbai ir kt.). Technikai, baigę tris kursus, eina į fabrikus gamybinio darbo. Baigę keturis kursus, jaunieji specialistai skirstomi į gamyklas, kur turi dirbti dvejus metus. Tai vadinamoji priešdiplominė praktika.

Tą patį aukštosios mokyklos kursą galima baigti ir kariniame mokyklose. Čia dirbama 16 valandų per savaitę (4 dienos po 4 valandas). Vakarinio mokymo studentai dienos metu dirba įmonėse ir gauna normalią algą, bet užtat negauna stipendijų. Studijų laikas čia ilgesnis — 6 metai. Jas baigia mažesnis studentų nuostimis (ca. 30%).

Kauno politechnikos institute yra ir neakivaizdinis skyrius, kur studijuojama korespondenciniu būdu. Neakivaizdinio skyriaus studentai taip pat negauna stipendijų.

Lietuvos aukštosiose mokyklose mokslas einamas pagal tipinius mokslo planus visai Sovietų Sąjungai. Institutai gali juos keisti 20%. Dėstoma lietuvių kalba, bet yra ir rusų grupių, kurias Kauno politechnikos institute sudaro apie 20% visų studentų.

Stipendija pirmaisiais mokslo metais siekia 35 rubl., kasmet pridėdama po 10 rublių. 73% studentų gauna stipendijas. Pragyventi iš jų, ypač pradžioje, labai sunku.

Pedagoginiai aukštųjų mokyklų laipsniai yra: asistentas, dėstytojas, vyr. dėstytojas, einas docento pareigas, docentas ir profesorius. Aukštieji mokslo laipsniai — mokslo kandidatas ir daktaras.

Atlyginimai aukštųjų mokyklų personalo nėra dideli: gamyklos moka daugiau. Todėl sunku gauti gabių žmonių, nes jie nueina į gamyklas. Asmens, turį mokslinius laipsnius, gauna žymiai didesnius atlyginimus. Dabar norima aukštųjų mokyklų darbuotojų atlyginimus pakelti, bent sulyginant juos su gamyklų mokamais.

Baigdamas savo pranešimą, prof. Mickūnas pagedavo tampsrinių ryšių tarp tėvynės ir išeivijos.

Antroji paskaita buvo prof. dr. R. Vaišnio iš JAV. Pristatydamas ji auditorijai, moderatorius nurodė, jog prelegentas yra gimęs 1937 m. Kaune (tokio pat amžiaus kaip ir prof. Mickūnas), gimnaziją lankyti pradėjo Stutgarte, ją baigė ir kitus mokslus ėjo JAV-se. Fizikas, chemikas, matematikas. Vadovauja dviem fakultetams Yale universitete. Aktyvus Santaros veikėjas. Š. m. balandžio, birželio mėn. mokslo tikslais lankėsi Vilniuje su žmona dr. Elona ir dviem vaikučiais. Gyveno studentų namuose. Jo pranešimo tema —

"Lietuvos mokslo lygis".

Prof. dr. Vaišnis pirmiausia pastebėjo, kad Lietuvoje jam teko bendradarbiauti su Vilniaus universiteto ir Lietuvos mokslo akademijos darbuotojais. Susidarė įspūdis, kad jei JAV-bių aukštosios mokyklos deda akcentą ant paruošimo studentų tyrimo darbui, tai tokios pat Lietuvos institucijos daugiau atsideda mokymui. Rezultatas: JAV-se paruošiami savarankūs, Lietuvoje — siauri specialistai. Vilniuje aukšto lygio yra pasiekę tikimybų teoriją vystą ir puslaidininkų fizikos katedros mokslininkai. Atsilikę geologiniai tyrimai. Sunkias darbo sąlygas turi jauni, gabūs ir išsilavinę gamtos fakulteto darbuotojai. Studentai dirba rimtai. Disertaciniai darbai aukšto lygio. Jų gynimas vyksta daugiausia rusų kalba.

Lietuviai studentai yra mažiau savarankūs, negu amerikiečiai. Vilniaus studentui, turinčiam per savaitę iš-klausti 36 valandas, nebelineka laiko savarankiam darbui. JAV-bių universitetai ruošia studentus problemoms spręsti, o Lietuvoje — pateikia problemų sprendimus.

Sovietų Sąjunga seka JAV-bių technologijos pažangą, bet yra atsilikusi apie 10-15 metų. Lietuva turėtų ugdyti savarankesnius bei išradingesnius studentus. Lietuvi ai turi galimybių pasimokyti iš amerikiečių klaidų, bet neturi pakankamos informacijos dėl stokos gerų ryšių su užsieniu. Nurodė pavyzdį, kaip prieš 12 metų, sprendžiant Kalifornijos vandens švarinimo problemą, padaryta klaidų. Lietuvoje dabar einama tuo pačiu klaidingu keliu.

Per diskusijas po prof. Mickūno ir prof. Vaišnio pranešimų patikslinta, kad į 36 valandas, privalomas per savaitę išklausti Lietuvos studentams, įeina ir politinis švietimas, svetimų kalbų mokymasis, fizinis lavinimas ir kt. Gamtos mokslų ir kiti dėstytojai įpareigoti remtis materialine pasaulėžiūra. Fakultetai užsienio literatūros turi. Ja gali naudotis tie, kurie moka svetimas kalbas.

Trečiąją paskaitą skaitė dr. Antanas Rukša iš Augsburgio. Mode ratorius pristatė prelegentą auditorijai kaip savanorį - kūrėją, 1936 m. įsigijusį filosofijos doktoratą Vienoje, profesoriavusį Vytauto Didžiojo universitete Kaune ir Pabaltijo universitete Vokietijoje. mokytojavusį bei direktoriavusį Vasario 16 gimnazijoje, romėnų klasikų ir lietuvių kalbą vertėją. Jo paskaitos tema —

"Kaikurios šių dienų Lietuvos švietimo problemos".

Ieškodamas atsakymo į klausimą, ar lietuvių tauta silpsta, ar stiprėja, prelegentas gvildeno Lietuvos gyventojų išsimokslinimo ir rusifikacinės indoktrinacijos problemą. Anot jo, tiek pagal 1959 m. tiek ir pagal 1970 m. Sovietų Sąjungos statistiką Lietuvos gyventojų su aukštojo ir vidurinio mokslo procentas žemiausias iš visų 15 Sovietų Sąjungos respublikų. Dėl ypatingos geofizinės padėties nuo 1939 m. Lietuva išgyveno du karus, tris okupacijas, masinius trėmimus, genocidą, partizanines kovas, gyventojų pasitraukimą svetur, tuo netekdama labiau išsilavinusios gyventojų dalies. Išgyvenusios irgi panašius antrojo pasaulinio karo ir pokario įvykius Latvija ir Estija gyventojų išsilavinimo atžvilgiu vis dėlto yra pirmiaučiosiose vietose.

Lietuva išsimokslinimu atsilikusi nuo Latvijos ir Estijos dėl skirtingo paveldėjimo iš carinės Rusijos valdymo laikų, dėl Lietuvos žydų genocido ir dėl gyventojų sudėties pasikeitimo ryšium su teritoriniais 1939-1945 m. pasikeitimais. Aukštesnysis Latvijos ir Estijos gyventojų sluoksnis buvo vokiečiai. Lietuvos — žemos kultūros rusai ir sulenkėję bajorai. Lietuvoje baudžiava buvo panaikinta keletu dešimtmečių vėliau, negu šiaurės kaimynuose. Tik Lietuvoje nuo 1842 m. nebebuvo jokios aukštosios mokyklos. Tik Lietuvoje 1864-1904 m. buvo uždrausta sava spauda. Lietuvoje ir miestai bei pramonė teaugo daug lėčiau, ir Lietuvos miestuose lietuvių gyventojų procentas buvo keletą kartų, o sostinės net keliasdešimt kartų mažesnis, negu latvijos gyventojų latvių ir Estijos — estų. 1923 m. Lietuvoje berašiai tebesudarė dar arti trečdalis visų gyventojų, kai Estijoje 1918 m. jau beveik nebebuvo analfabetų.

Dėl žydų genocido Lietuva neteko 25% inteligentijos, Latvija žymiai mažiau, Estijoje žydų gyventojų nuostimis nepasiekė. 1945 m. Estija ir Latvija neteko prie Risijs priskirtos teritorijos su žemo išsilavinimo gyventojais. Lietuva gavo pusę milijono žemo išsimokslinimo vilniečių. Arti 7% Lietuvos gyventojų repatriavus į Lenkiją, likusiųjų Lietuvoje lenkų išsimokslinimo lygis buvo 4 kartus žemesnis už bendrą Lietuvos gyventojų išsimokslinimo vidurkį. Be to, apie 150,000 kiek aukštesnio išsilavinimo gyventojų buvo evakuota iš Klaipėdos krašto. Lietuva yra netekusi apie vieno milijono daugiausia labiau išsilavinusių gyventojų ir yra gavusi apie pusę milijono žemo išsimokslinimo gyventojų.

Dabar studentų procentu pagal gyventojų skaičių Lietuva užima 6-tą vietą tarp sovietinių respublikų, o specialiųjų mokyklų mokinių skaičium — pirmą. Gyventojų išsimokslinimo atsilikimas ilgai galės būti išlygintas.

Dr. A. Rukša suminėjo daugybę šių dienų Lietuvoje lietuviškumo nenaudai kalbančių rusinimo reikšinių. Kylančių iš vieno šaltinio — iš Lietuvos priklausymo Maskvai. Kiek Lietuva buvo ir yra lietuviška ir koks jos lietuviybės pajėgumas, apsprendžia 4 kriterijai: 1) lietuvių tautybės % Lietuvoje, 2) tautinis lietuvių susipratimas ir atsparumas, 3) lietuvių išsimokslinimas ir 4) tautinės kultūros lygis.

Šių dienų Lietuvos teritorijoje lietuvių tautybės gyventojų prieš karą buvo 67%, o 1970 m. — 80,1%. Nepalaujamai maskvinei indoktrinacijai iki šiol nepasisekė įtikinti lietuvių, kad rusas iš tikrųjų esąs "vyresnysis brolis", kad "šali" reikia labiau mylėti už Lietuvą, kad rusų kalbai reikia teikti pirmumą prieš kitas kalbas. Ir statistikos patvirtina, kad Lietuvoje gyvenančių lietuvių tautinis atsparumas stiprėja, kai kitose sovietinėse respublikose gyvenančių lietuvių lietuviškumas silpsta. Lietuvių studentų bei vidurinių mokyklų mokinių nuostimis šandien Lietuvos ribose aukštesnis už tą nuostimtį, kuris buvo prieš karą nepriklausomos Lietuvos teritorijoje. Ir lietuvių mokslo darbuotojų nuostimis dabar nėra mažesnis, negu prieškarinis. Lietuvių tauta dabar pajėgesnė ir savo sukurtais kultūros turtais.

Išvada: nepaisant lietuviybės slopinimo, lietuvių tautos atsparumas sustiprėjo. Laikas tuo tarpu beveik visai daugiau lietuvių tautos naudai, negu nenaudai. Antroje XIX a. pusėje prasidėjęs mūsų tautos atgimimas, stiprėjimas ir konsolidavimasis tebevyksta ir dabar.

(Iš Vokietijos LB valdybos informacijų)

NIXONAS IR LIETUVA

Dėl padėties Lietuvoje buvo kreiptasi į Baltuosius rūmus, prašant, kad JAV prezidentas paskelbtų atitinkamą pareiškimą. Į JAV LB centro valdybos vicepirm-ninko A. W. Novasiočio š. m. birželio mėn. siųstus laiškus

Michael P. Balzamo, Jr., prezidento asistentas (staff assistant) liepos 10 d. atsakė, jog "nutarta, kad įtemptai padėčiai Lietuvoje ir kitose pavergtose tautose esant, šiuo metu prezidentas turėtų susilaikyti daryti praeioma pareiškimą." "Zinau, kad prezidentas

visuomet buvo susirūpinęs pavergtųjų tautų rūpesčiais, ir esu tikras, kad jis ir toliau pritaris tų tautų troškimams būti laisvomis ir nepriklausomomis. Jei prezidentui bus įmanoma padaryti atitinkamą pareiškimą, esu tikras jis tai įvykdys". (E)

AUSTRALIJOJE APIE LIETUVĄ

Dr. J.G. atsiuntė kelias Melbourne (Australijoje) iš-einančio Herald laikraščio ištraukas, kuriose rašoma apie Lietuvą.

Liepos 7 d. ištraukoje yra straipsnelis "Lietuvoje dar vienas susidėgino".

Liepos 22 d. yra ilgesnis pasikalbėjimas su Gabrieliu Žemkalniu, iš Australijos grįžusiu i Lietuvą architektu Vytauto Žemkalnio sūnumi, dabar einančiu atsakingas pareigas didelėje prekybos įstaigoje.

Rugpjūčio 7 d. laidoje yra ilgesnis kun. Irvingo Bensono straipsnis "Melskimės už tuos, kurie nori būti laisvi". Jame suglaustai papasakojamas Lietuvos ilgų metų nelaimės, kurios užgriuvo Lietuvą iš Maskvos "malonės".

ISĖJO NAUJAS VARPO NUMERIS

Šis 163 puslapių numeris skirtas jaunimo reikalams svarstyti. Jame rašo J. Audėnas, St. Barzdukas, G. Breichmanienė, J. Daugėla, M. Drunga, dr. J. Kazickas, A. Kučys, dr. J. Pajaujis, J. Reizgytė, R. Sakadolskis, dr. J. K. Valiūnas, A. Zaprackas ir kt.

Kam rūpi mūsų ateitis, mūsų jaunimas, tas turėtų tą Varpo numerį įsigyti.

Varpo administracijos adresas: T. Briškaitis, 1214 N. 16th Ave., Melrose Park, Ill. 60160.

Varpą galite gauti ir Keleivio administracijoje.

RETO IDOMUMO KNYGA

GANATO JUNGO

Paskutinis — trečiasis — dokumentuotas Kipro Bielino atsiminimų tomas. Jis liečia mūsų nepriklausomybės 1917-1920 m. kovas ir nepriklausomos Lietuvos gyvenimo pirmuosius metus. Knyga gaunama Keleivy Darbininke, Drauge ir pas kitus knygų platintojus. Kaina \$5.00.

KAS-ŠKANTO GARS,
KAS SUONO NEPRASO.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TU NIEKAS NEPRIEKIA.

KANADOS NAUJIENOS

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Ji bus spalio 7-8 dienom
Montrealyje.

Šioje Kanados Lietuvių dienoje tikimasi sulaukti daugelio tautiečių ne tik iš Toronto, Hamiltono, Bostono, Chicagos, bet ir iš tolimesnių Kanados bei JAV vietovių.

Lietuvių dienos programa yra numatyta plati ir įvairi.

Seštadienį, spalio 7 d. iš ryto įvyks sporto rungtynės, kur dalyvaus Toronto, Hamiltono ir Montrealio vyrų ir jaunių krepšinio komandos.

Vakare 7 val. James Lyng School didelėje ir moderniai įrengtoje salėje įvyks didysis visų Lietuvių dienos dalyvių bendras balsus. Balsaus metu gros Montrealio išgarsėjęs 8 asmenų Stan-Bentley orkestras. Veiks turtingas bufetas. Tos patios salės erdviame vestibulyje vyks Montrealio dailininkų paroda.

Sekmadienį, spalio 8 d., populiarioje Plateau salėje, 3710 Calia Lavale, bus 18-tosios Kanados Lietuvių dienos aktas-koncertas, kuriam dalyvaus Toronto, Delhi tautinių šokių grupės, Hamiltono mergaičių "Aido" choras, vadovaujamas sol. V. Verikaicio, Londono mergaičių kvartetas "Rasa", Montrealio Aušros vartų parapijos choras ir Montrealio jaunimo ansamblis "Gintaras".

Sekmadienio vakare Sv. Kazimiero parapijos salėje įvyks jaunimo pobūvis, kuriam vadovaus Montrealio Lietuvių Studentų sąjungos vienetas.

Kiekviena Kanados Lietuvių diena yra ne tik įprastas vietos lietuvių subūvimas, bet kartu ir metinė žymi tautinio pasireiškimo šventė, kurioje kiekvienas jos dalyvis sustiprina savo tautinio jausmus.

Tad visi dalyvaukime 18-je Kanados Lietuvių dienoje spalio 7-8 dienom Montrealyje.

MONTREAL, QUE.

Enciklopedijos reikalais

Newyorkiečiai E. ir V. Rastenai keletą dienų praleido Montrealyje, kur susitiko su pažįstamais ir viešėjo lietuvių šeimose.

Publicistas ir Encyclopedija Lituanica trečiojo tomo, apimančio raides L-M, redaktorius Vincas Rastenai Montrealyje kalbėjo su Iona Gražyte, V. A. Jonynu ir R. E. Maziliausku, su kuriais tarėsi dėl kaikiurių enciklopedijos straipsnių popūdžio ir paruošimo.

Prieš grįždami namo į New Yorką E. ir V. Rastenai dieną praleido Kvebeko mieste.

Diplmatinėje tarnyboje

Dalia ir Alfredas Pusaruskai su sūnumi septynių savačių atostogas leidžia Montrealyje, kur po ilgesnės pertraukos susitiko su gimimėmis ir gausiais bičiuliais.

Alfredas Pusaruskas eina atsakingas diplomatinės pareigos Londone, D. Britanijoje, kur Britų Commonwealtho sekretariate atstovauja Kanados interesams.

Prieš grįždamas į Londoną, Alfredas Pusaruskas tarnybos reikalais iš Montrealio dar lankysis Aliaskoje.

Pirmoji poezijos knyga

Vukas Akstinas spaudai ruošia pirmąją savo poezijos knygą. Kanados kritikos dėmesį atkreipęs 24 m. amžiaus poetas kuria anglų kalba, bet pabrėžia, kad jo kūrybos versmės esančios lietuviškos: "Nebūdamas lietuviu, tur būt, negalėčiau kurti". Vuko Akstino eilėraščių lietuviški vertimai buvo spausdinti "Metmenyse" ir "Nepriklausomoje Lietuvoje".

Kūrybinio direktoriaus pareigas skelbimų agentūroje einantis jaunas poetas yra velionio aktorius ir tapytojo Juozo Akstino sūnus.

Z.

BALFO PAJAMOS
IR IŠLAIDOS

Bolfo apyskaitiniai metai tęsiasi nuo liepos iki liepos mėnesio. Čia bus duodami skaičiai iš apyskaitos nuo 1971 m. liepos 1 d. iki 1972 m. liepos 1 d.

Per tą laiką gauta pinigais \$133,555.79. Tame skaičiuje yra \$31,205 gauti pagal testamentus, \$10,130 Vasario 16 gimnazijai, \$4,779 saleziečių gimnazijai, \$16,170 atskirų asmenų už siuntinius į Lietuvą.

Be grynų pinigų, per metus dar gauta rūbų, avalynės, knygų \$33,585 vertės.

Tuo būdu viso labo pajamų buvo \$167,140. 1971 m. liepos 1 d. Bolfo kasoje buvo grynais pinigais ir medžiaginėmis gėrybėmis — \$97,784.

Per metus išleista įvairiai šalpai grynais ir medžiaginėmis gėrybėmis iš viso \$125,008. Iš tos sumos teko Sibiriui ir Lietuvai \$73,538. Lenkijai lietuviams \$24,872, Vasario 16 gimnazijai \$13,852.

Administracijai išleista \$17,706, t. y. 11% visų išlaidų.

1972 m. liepos 1 d. Bolfo kasoje buvo \$95,221, kitų gėrybių \$13,281 vertės. Nekilnojamojo ir kilnojamojo Bolfo turto vertė \$15,000.

Kad kasoje liko pinigų, tai dar nereiškia, kad Balfas turi per daug. Anaipol. Jam lėšų visada trūksta, ir negali visų prašančių pagalbos patenkinti. Bet Bolfo ad-

OHIO VALSTIJOJE

CLEVELAND, OHIO

"Mažosios Europos" metinė
iventė

Visame Clevelando senamiestyje dar yra vienas rajonas, kuriame europiečiai gražiai tvarkosi, neįsileidami nepageidaujamo elemento. Tai St. Clair gatvės apie 30 kvartalų.

To rajono gyventojai, miesto valdybai pritariant, kasmet surošia šventę, vadinamą "Little Europa". Šimet ta šventė buvo liepos 29 dieną. Gražiai apšviestoje ir papuoštoje St. Clair gatvėje įvyko įvairių tautų organizuota eiseną, kurioje dalyvavo ir lietuviškos, tautiniais drabužiais pasipuošusios. Žiūrovų buvo daug.

M. Trainausko sukaktis

Ilgametis Keleivio skaittytojas Motiejus Trainauskas paminėjo savo amžiaus 85 metų sukaktį. Tai senosios kartos ateivis, ilgiausiai čia gyvenantis.

"Laikraštį skaityti be akininių jau sunku. Šiaip prie darbo akiniai man nereikia", sako Motiejus. O tu darbų jis dar dirba nemažai, savo namus prižiūradamas ir pataisydamas kur reikia.

Jis turi gerą atmintį, mėgsta pasakoti iš savo išgyvenimų Lietuvoje ir apie seniau šiame krašte darbo žmonių vestas kovas dėl geresnio rytojaus.

Linkių sukaktuviniukui sveikam sulaukti 100 metų.

Svečiai iš Pennsylvanijos Iš Pittsburgo buvo atvažiavęs savo pažįstamų aplankyti Vladas Alinskas. Jis aplankė ir savo artimos gimnaitės Onos Trainauskienės kapą.

Kiek seniau čia lankėsi iš Eastono Juozas Janušis, buvusio Keleivio redaktoriaus Jono Janušio vyriausiasis brolis.

Streikuojame

Nors nuo streiko daugiausia nukentė darbininkai, bet, kai nebėra kitų priemonių savo reikalams ginti, tenka griebtis streiko. Dėl tokios padėties streikuoja ir Lucas Mashine bendrovės darbininkai.

Bendrovė nenori pakelti atlyginimą net 5.5%. Be to, administracijos žinioje esančiame pensijų fonde pasirodė kažkokios "skylės", dėl kurių nebėra garantijos, kad bus mokamos pensijos. Šitos ir dar kitos priežastys privertė darbininkus imtis paskutinės priemonės — streikuoti.

Streikuojantieji viengungiai iš unijos gauna per sa-

ministracija dirba atsargiai, tai dar nereiškia, kad Balfas turi per daug. Anaipol. Jam lėšų visada trūksta, ir negali visų prašančių pagalbos patenkinti. Bet Bolfo ad-

vaite \$30. Miesto šalpos įstaiga duoda maisto kortelių kas dvi savaitės \$30 vertės. Už jas tereikia mokėti \$15. Leidžiama dar užsidirbti per savaitę \$49.50, jei kas susiranda kokį darbą.

Turintiems šeima unijos ir savivaldybės pašalpa yra didesnė. Ji pareina nuo šeimos dydžio.

Pavergtieji protestuoja

Rusijos, komunistų pagrobų tautų atstovai liepos 27 d. surengė didžiulę demonstraciją.

SLA 14-tos kuopos
susirinkimas

Narių susirinkimas ir valdėbos nario Povilo Šukio sodyboje.

A. Plavičius

LENKIJOS LIETUVIAI

Apie juos Vokietijoje sukurtoje Lietuvių studijų savaitėje kalbėjo dr. Ona Vyšniauskaitė, dabar gyvenanti Švedijoje. Ten ji atvyko tik prieš ketvirtą metų, Lietuvą paliko 1946 m. pasinaudodama vykusia lenkų repatriacija. Studijuodama Varšuvoje, ji baigė Lietuvoje pradėtus medicinos mokslus.

Prelegentė priminė, kad žmonių perkėlimas iš Lietuvos į Lenkiją pokario metais tęsėsi 5-6 metus. Ta proga pasinaudojo 178,013 asmenų, kurių tarpe buvo ir apie 2,000 lietuvių.

Prieš keletą metų buvo skelbiama, kad Lenkijoje gyvena apie 10,000 lietuvių. Apie 10,000 jų yra senieji Seimų ir Suvalkų apylinkių gyventojai. Kitomis žiniomis, lietuvių skaičius esąs žymiai mažesnis — tikrai apie 10,000, iš jų Punksko rajone 7,000. Lietuvių gyvenamųjų kaimų vardai: Vidugiriai, Barbiškės, Pristavonys, Narininkai, Vaitkiemis, Valinčiai, Vaičiuliškės, Žvykeliai, Juodelišiai, Sinalėnai, Punkskas ir kt.

Pirmas po karo viešas lietuvių saviveiklininkų pasirodymas buvo 1951 m. birželio 1 d. Ūžkiniuose. Suvalkų apskr. 1956 m. atidaryti Kultūros namai Punkske. 1957 m. įsteigta Lietuvių visuomeninės kultūros draugija, turinti šiuo metu 1,750 narių, apsiėjusių į 44 rėtelius. Šiomet numatomas šostasis tos draugijos suvažiavimas Seinuose, kur leidžiamas ir draugijos laikraštis "Varnos".

Pernai mokslo metu Seinu apskrityje veikė 9 pradžios mokyklos su dėstoma lietuvių kalba. Lietuvių kalbos Seinu apskrityje mokėsi 771 mokinys. Nuo 1956 metų Punkske veikia lietuvių vidurinė mokykla, kuriai vadovauja Juozas Paransevičius. Iki šiol ji yra išleidusi 176 abiturientus, iš jų 23 jau yra baigę aukštąjį mokslą, o 32 dar studijuoja. Pernai išleido 20 abiturientų, kurių 13 įstojo į aukštąsias Lenki-

Kaimo Jurgio užrašai

Lietuvos jaunimas vaivorykštinių spalvų ženkle

Trys pagrindinės vaivorykštės spalvos: raudona, žalia, geltona. Ta eile iš apacios į viršų spindinčios.

Tai nepriklausomos Lietuvos valstybinės vėliavos spalvos. Jos, lietuviškoje drobėje atstos, pirmą kartą suplevėsavo Lietuvos sostinėje Vilniuje 1918 metų lapkričio mėnesio 11 dieną ant Lietuvos Valstybinės Tarybos rūmų, kur tada buvo sudaryta nepriklausomos Lietuvos vyriausybė. O 1919 Naujųjų Metų vakarą, saulei leidžiantis, toji vėliava buvo iškelta tame pat Vilniuje Gedimino pilies bokšte ir pagerbta Lietuvos savanorių salvinių šūvių garsais.

Toji vėliava ir joje esančios spalvos yra nepriklausomos ir laisvos Lietuvos simbolis, teikęs ir tebeikišias lietuviams jėgų kovoje už tuos idealus.

Ir šiandien po tuo simboliu ženklu okupuotoje Lietuvoje vyksta kruvina, kananti persekiojimų lydimą kova. Tą kovą veda ir aukojasi Lietuvos jaunimas. Jis pirmas buvo savanorių eilėse Lietuvai nepriklausomybei atkuriant; jis ir tą kovos lauką pirmas žengė, kai komunistinės Rusijos ordos 1940 metų birželio mėnesį įsibrovė į Lietuvą; jis pirmas pradėjo sukilimą 1941 metų birželį ir padėjo atkurti vėl laisvą Lietuvą; jis pirmas buvo antinacinio pagrindžio eilėse; jis pradėjo partizaninį karą prieš antrą kartą į šimtąjį kraštą įsibrovusius bolševikinius okupantus; jis ir šiandien tebestovi pirmasis kovos už laisvą Lietuvą liepsnose.

1940 metais visoje bolševikinėje Rusijoje buvo iškilmingai švenčiama 1917 metų spalio mėnesio kontrrevoliucijos laimėjimo šventė. Ir Lietuva, tuomet į komunistinį "rojų" prievarta įbrukta, privalėjo toje iškilmėje dalyvauti. Kompartiečiai ir komjaunimas iš anksto gavo tikslas instrukcijas, kaip tai šventei pasiruošti ir ją praversti. Viskas iš Maskvos. Net šūkiai, kurie turėjo būti išrašyti gatvėmis žygiuojančių demonstrantų plakatuose ir transparentuose, buvo gauti iš Maskvos.

Būsimų iškilmų dienos rytą Kauno centriniame gatvės pravažiavo gausi Aukštesniosios technikos mokyklos mokinių dviratininkų kolona. Kiekvieno toje kolonoje važiuojančio dviračio rato stipinuose buvo įpinti lietuviškos vėliavos spalvų kaspinai, kurie besisukančiuose ratuose mirgėjo, kaip plazdančios trispalvės. O ankstybomis tos dienos popiečio valandomis pro Petro Vileišio aikštėje

jos mokyklas, o 6 išvyko studijuoti į Vilnių. Taip Lenkijos lietuviai tolydžio prisigauna savos inteligentijos.

(Vokietijos LB inform.)

tuvos jaunuolių krūtinė. Tai realybėje atgimę legendarinių Pilenų Margio herojai!

Herojai lietuviškos trispalvės ženkle! Vyrai ir mergaitės.

Romo Kalantos susideginimo pasekoje tuojuo išliko lietuviškoji trispalvė virš Kauno centrinio pašto rūmų, suplevėsavo tarp Soboro kolonų, virš Kauno geležinkelio stoties pastato; Kybartuose Unitas dirbtuvėje, Varenėje ir daugelyje kitų vietų.

Yra liudininkų, mačiusių 1972 m. gegužės mėnesio 14 dienos tragikalią ir herojišką jaunolio Romo Kalantos aukojimąsi dėl Lietuvos laisvės ir po to sekusius įvykius Kaune, kurie tvirtina, kad Kalantos aukojimosi metu būriai lietuvių jaunuolių grūmėsi su milicininkais, bandžiusiais nuskubėti į įvykio vietą ir deginimąsi sustruktūvinti. Tie patys liudininkai sakosi matę būrius lietuvių, pasipuošusių tautiniais drabužiais, kurios, giedodamos Maironio "Lietuva brangi, mano tėvyne", klojo puokštes gyvų gėlių Romo Kalantos susideginimo vietoje.

Kaimo Jurgis

VOKIETIJA

Mažėja LB apylinkių
skaičius

Liepos 17-23 dienomis Stutgarte-Hohenheime buvo Lietuvių studijų savaitė. Joje kun. Br. Liubinas skaitė istorinę Vokietijos Lietuvių Bendruomenės apylinkių veiklos apžvalgą.

Jo duomenimis, dabar veikiančios 33 apylinkės ir lygiai tiek pat nustojo veikti. Būdingiausios apylinkių darbą trukdančios priežastys esančios šios: mirtis, emigracija, išsisklaidymas, nesugyvenimas, mišrios šeimų ir kt.

MINTIS

POLITIKOS IR KULTŪROS ŽURNALAS

IŠEJO LABAI ĮVAIRUS IR ĮDOMUS NR. 2

Štai jo kaikiurių straipsnių antraštės:

Lietuva pasaulinės politikos pinklėse (J. Valaitis), Ar išsilaikys Sovietų Sąjunga ligi 1984 metų? (A. Amalrik), Socialistų Internacionales ir Rytų Europa (J. Vilčinskas), Demokratinio socializmo tikslai. Santykiai su lenkais (J. V.), Siekiant pagalbos Vakaruose (Č. Liutikas), Amerikos-Lietuvių Bendruomenė (J. Valaitis), Raketų amžiaus menas (A. Vilčinskas), Dail. Adomą Galdiką prisiminus (Dail. B. Gedvilienė), Lietuva, Latvija ir Estija D. Britanijos užsienio reikalų ministerijos dokumentuose (D. B-čius), Juozo Gutausko netekus (J. Vilčinskas), Mažieji žmonės (Ed. Cinzo novelė) ir kt.

Liudas Dovydenas recenzuoja Dvidešimt vieną Veroniką, K. Abr. Atsitiktinio kareivio užrašus ir V. Poželos atsiminimus, paminėtos S. Michelsono, J. Glemžos sukaktytis ir kt.

Jau vien antraštės rodo, kiek įvairiausių ir kiekvienam įdomių klausimų paliečiama šiame numeryje.

To numerio kaina \$2.00. Jį galite gauti Keleivio administracijoje.

MINTIES redakcijos adresas: I Ladbroke Gardens, London W II 2PU, England.

Administracijos adresas: Mr. Mykolas Pranevičius, 3719 W. 68th Place, Chicago, Ill. 60629.

Iš okupuotos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Kamerinis orkestras Bulgarijoje

Šią vasarą Lietuvos kamerinis orkestras, kuriam vadovauja Saulius Sondeckis, buvo išvykęs į Bulgariją. Tai jo devintoji išvyka į užsienį.

Bulgarijoje jis dalyvavo dviejuose kamerinės muzikos festivaluose — Plovdivne ir Sofijoje. Be to, koncertavo dar 6 miestuose.

Programoje buvo įvairių epochų muzika. Grojo ir lietuvių F. Bajoro tokią. Tarp tautinių konkursų laureatė N. Ambrazaitė, orkestrui pritariant, dainavo Pergolezijos arijas.

Kritikuoja moterų rūbus

Vilniuje Lietuvos kūrybinių sąjungų leidžiamas savaitraštis „Literatūra ir Menas“ rugpjūčio 19 d. rašo:

„Savaitraščio skaitytojas iš kaimyninės respublikos atsiuntė tenyškio jaunimo laikraščio iškarpą, kurioje žinomas dailininkas, pabuvojęs Vilniuje, dalijasi savo įspūdžiais. Autorius daug gerų žodžių tarė mūsų sostinei, muziejams, ekskursijų valdybai ir patiems vilniečiams. Vienintelis dalykas, kuris jį šokiravo Vilniuje, tai... moterys. Esą, čia galima sutikti gražiosios lyties atstovų, kurių apranga primena miegamojo ar kokį panašų garderobą, tik ne gatvės kavinę ar koncertų salę dėvima.“

Mes pasiklausėme Vilniaus mados specialistų, ar svečio priekaištai teisingi, ar jis, kaip sakoma, ne purtoniškas žiūrėjas į mūsų moteris. Išgirdome atsakymą, kad svečias teisus, mūšikės, damos iš tiesų neretai sumaimo medžiagas, fasonus,

kitą tariant, priima naują madą nekūrybiškai...

Be tomet šie priekaištai skirtini visų pirma patiems mados specialistams, ypač modelių namų dailininkams. Mados ir apskritai apsirengimo menas pas mus iš tiesų beveik nepropaguojamas.

Specialus Bangos žurnalas pasirodo retai ir neperiodiškai, kol jis patenka į skaitytojų rankas, rekomenduojamos mados jau būna išėjusios iš mados, be to, ir šio žurnalo profilis labai neapibrėžtas. Iš kitoje spaudoje dedamų „mini ir maksi“ taip pat ne ką įmanoma pasimokyti. Atrodytų, geriausia tribūna madų estetikai skleisti būtų daug galinti televizija, bet ir ten atitinkamos Dailės instituto katedros ar modelių namų specialistai beveik nesisvečiuoja.

Putino tėviskėje

Lietuvos mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto bibliotekos rankraštyne vedėja Marija Grigaitytė lankėsi poeto Vinco Mykolo Putino tėviskėje Pilotiškėje, Prienų rajone. Dabar ši sodyba memorialinė. Ją prižiūri tenai gyvenantis poeto brolis Antanas, kuris pasakoja gausiai atvykstantiems apie poetą ir jo tėvus.

Iš šios išvykos M. Grigaitytė parsivežė net iš 13 asmenų gautos memorialinės medžiagos. Gauta ir senų fotografijų. 6 poeto laišakai artimiesiems.

Gintaras iš po skverno

...Literatūra ir Menas rugpjūčio 19 d. nusiskundžia, kad gintaro dirbinių dailės dirbinių parduotuvėse beveik nėra, bet iš po skverno jų daug kas pardavinėja.

Liaudies priešas—Stalinas

1879 m. gruodžio 21 d. — 1953 m. kovo 5 d.

(Tęsinys)

Ivan IV Grozny, Žiaurusis, buvo taip sužavėtas architektų Barnos ir Postniko 1551 m. pastatais, kad liepė jiems išpaukti liežuvių, išbadyti akis ir nukapoti rankas, kad jie niekam kitam nesukurtų panašių pastatų. Stalinui nereikėjo to daryti, nes baimė užrakino žmonėms burnas, užmerkė jų akis ir suparalyžavo jų rankas: tyla ir neveikla yra pati patogiausia melo forma...

Palaiminti buvo tie, kurie gimė aiškiais idijotais arba kurie galėjo gauti gydytojo pažymėjimą sekančio turinio:

„Atsižvelgiant į draugo X protą ir sveikatą, jis netinka būti panaudotas kaip klasės priešų įrankis.“

Pasirašė: Kijevo miesto Spalio rajono psichiatras...

Be to buvo daug tokių, kurie dėl nuolatinio pavojaus gavo stiprų nervų sukrėtimą — stalinosis. Ir jiems gydytojai patardavo: nieko neskaityk, nieko negalvok, nieko nekalbėk — eidamas gulėti užsikimšk ausis vata, kad nereikėtų sekti, kur sustoja NKVD mašinos, o svarbiausia, atsimink, jog žmogus miršta tik vieną kartą...

Institutai, mokslo akademijos, observatorijos, universitetai, mokyklos buvo demoralizuoti ir dezorganizuoti, negailestingai sluojamos, padedant tokiems pseudomokslininkams kaip Lysenka ir kt., atskiros mokslo žakos nustojo veikti. Akademinių gyvenimo laisvė, galvo-

jimo laisvė, laisvas nuomonių pasikeitimas, dalyvavimas pasauliniuose mokslininkų kongresuose ir pan. buvo neįmanomi dalykai, nes diktatūra negali pakęsti bet kokios laisvės. Komunistai puolė net prof. Ivaną Pavlovą, nes jis įrodė, kad gyvuliai turi laisvės refleksus...

Juokinga, kad toks Trockis ir kompanija reikalavo laisvės tik sau, tik komunistų partijai, laisvų ginčų už uždarytų durų komunistų mitinguose, laisvų rinkimų partijoje ir t.t., kada krašte siaučia asmeninė diktatūra, nors tai būtų ir proletariato diktatūros vardu. Panašių reikalavimų buvo ir kitų kraštų diktatūrinėse partijose, ir jie visi pasmerkti nepasisekimui, nes jie prieštarauja diktatūros pagrindiniam principui: vadas yra neklaidingas, nariai privalo akiai jį sekti. Diktatūra ir laisvė negali būti viena greta kitos.

Stalino garbinti ir komunistinei propagandai tarnauti nuėjo žymiai šlamšto, kurio pastangos suėsti vienas kitą, sunuodėgavimu ir pataikavimu pralenkė draugus buvusias tiesiog neįmoniškos. Toks poetas Bezimenskis parašė poemą, užgriantį Tuchačevskio likvidavimą, bet kai paaiškėjo, kad jo didžiausi garbintojai ir literatūros kritikai Lelevičius, Gorbacovas, Vardinas buvo ir „pikčiausi liaudies priešai“, tai ir jis buvo priverstas rašyti atgailas, buvo išmestas iš komunistų partijos, pateko bėdon. Taigi, nesidžiauk kito nelaime!

„Literaturnaja Gazeta“ parašė šlykščiausią straipsnį prieš Titą, neturintį nieko bendra su literatūra, siūlydama jam pasirinkti nuodus ar virvę, bet tuo nėra ko stebėtis, nes tas stilius primena daugelio sovietinių rašytojų vadinamąją literatūrą arba jų piktus savų rašytojų plūdumus, ypač jau patekusį nemalonėn ar kalėjimui. Muzikas Dimitras Sostakovičius Izvestijose išvadino rašytoją Steinbecką reakcionierium, barbaru, kanibalu, o Sinclairis buvo sovietų išvadintas karjeristu ir Wall Street tarnu...

Zdanovas vertė Demjaną Biednį parašyti poemą, kurioje būtų pasmerktas opozicija, bet jam buvo sunku susti įkvėpimo, nors jis turėjo drąsos atsisakyti padėti sumištoms poetams. Kada Saginjan-Pavlenka užgriau terorą ir čekistus rašytojus, tai Michailas Zoščenko atsisakė taip padaryti, kaip atsisakė ir Pasternakas. Po to Zdanovas nesuvaldomai juokėsi, kad po jo kritikos Leningrado sovietas atėmė iš Zoščenko maisto kortelę... Vsevolodas Meyerholdas, atsisakęs prisipažinti kaltas, buvo likviduotas, o jo žmona aktorė Zinaida Raich buvo nužudyta jos bute.

Taip, buvo atkaklių ir drąsių žmonių, kurių dalis pasirinko savizudybę, nes negalėjo sulaukti optimistų tvirtinimo, jog vieną dieną Stalinas nusibaigs. Hitlerio Vokietijoje rašytojų, mokslininkų, politikų savizudybės buvo Vakaruose plačiau žinomos, kaip Sovietų Rusijos aukos, be to, Vokietijos intelektualų dalis galėjo lengviau pasprukti užsienin, tuo tarpu Rusijoje jiems teliko vienas kelias — emigruoti į save, užsidaryti savyje.

Kada pats tikriausias pasisekimo kelias sovietų literatūriniam gyvenime buvo kurti ir rašyti skundus prieš savo kaimynus, draugus ir pažįstamus arba pavirsti cinišku karjeristu, literatūrine prostitute, kaip Valentinas Katajevas, visgi atsirado ir tokių rašytojų, kurie išdrįso pasisakyti prieš Stalino režimą. Vienų kūryba buvo giliai paslėpta, laukiant geresnių laikų, kad žmonės galėtų sužinoti, kokiose sąlygose gyveno Stalino užguiti piliečiai, o kitų kūryba ėjo iš rankų į rankas nuorašais, ypač poetų eilėrašciai, kol patekdavo į čekistų nagus.

„Jis atėmė orą, kuriuo aš kvėpuoju“, skundėsi Sergejus Klyčkovas. „Užrakinkite spyna mano burną!“ — šaukė Vladimiras Majakovskis. Rusija savų okupantų yra blogiau traktuojama, kaip vargių, mongolų ar totorių, tvirtino Evgenijus Jevtusienka. Achmatova apdainuoja Leningradą ne dėl jo grožio, ne dėl šiaurės šviesos stebuklingo žaismo, o kaip perėjimą stotį į Jeniseisko. Čitos, Išimo, Irgizo, Atabasano trėmimo vietos arba kalėjimų biurių guolių. Leningradą jai uždengė gili naktis, kurioje pakaitomis budi baimė ir mirtis... be saulėtekio vilties. Nežiūrint to, Achmatova buvo priversta atiduoti duklę Stalino garbinimui, nes norėjo išgelbėti savo sūnų. Poetė Cvetajeva grįžta iš užsienio, kur rašė svajingus meilės eilėraščius, kad galėtų gelbėti savo vyrą, bet viskuo nusivylusi nusizudo. Pikčiausia eilėraštį „Stalin“ parašė Osipapas Mandelštamas, kuriame jis skundėsi, kad visą, ką mes girdime, tai tik Kremliaus aukštumų laipiotojų žmogžudij ir valstiečių žudiką, kuris po kiekvienos mirties, tarsi Gruzijos klajūnas, įveda naują žemuoję į savo burną... Už šį eilėraštį jis sumokėjo savo gyvybę.

(Bus daugiau)

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žodynas, V. Baravyko, 590 psl. apie 30,000 žodžių kainą \$6. Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavi-

naitė ir Šlapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kainą — \$5.00.

Lietuviškai anglišką žodyną, Viliaus Peteraičio, II laida, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kainą \$7.00.

LABAI IDOMŲS ATSIMINIMAI

MYKOLO KRUPAVIČIAUS ATSIMINIMAI, 364 psl., kainą \$10.00.

GANA TO JUNGŲ, Kipro Bielino atsiminimai, 492 psl., kainą \$5.00.

JAUNYSTĖS ATSIMINIMAI, Vlado Poželos, 335 psl., kieti viršeliai, kainą — \$4.00.

MES VALDYSIM PASAULĮ, parašė L. Dovydnas, I tomas 268 psl., II tomas 248 psl. Kiekvieno tomo kainą \$4.00.

WE WILL CONQUER THE WORLD by Liudas Dovydnas, 217 psl., kainą \$5.00.

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio atsiminimai, 416 psl., kainą\$2.00

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kainą\$2.00

DIENOJANT, Kipro Bielino, 464 psl., kainą.....\$2.00

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielino, 592 puslapiai, kainą\$2.00

PASKUTINIS POSEDIS, Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kainą\$4.00

KONTRŽVALGYBA LIETUVOJE, Jono Budrio atsiminimai, 224 psl., kainą \$2.50.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsiminimai, parašė Juozas Kapčinskis, 273 pusl. kainą \$3

PER GIEDRĄ IR AUDRĄ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kainą kietais viršeliais\$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

N A U D O K I T Ė S P R O G A S K R I S K I T E P A P I G I N T A K A I N A

I LIETUVĄ

RUDENĮ IR ŽIEMĄ!

Walter Rask-Raščiausko vadovaujamas AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU šiais metais yra suorganizavęs daug grupinių kelionių į LIETUVĄ.

Jis pirmasis pradėjo organizuoti ekskursijas, tą darbą sėkmingai tęsia jau 11 metų. Jo kelionės tvarkingai suplanuotos ir visuomet vyksta sklandžiai.

Dar yra kelios vietos sekančiose ekskursijose:

CHICAGO—NEW YORK SPALIO 2 d. —15 DIENŲ KELIONĖ. Iš New Yorko \$660.00 plus takasai, iš Chicago \$760.00 plus takasai 11 dienų Lietuvoje

PRALAIKITE KALĖDAS IR NAUJUS METUS LIETUVOJE! CHICAGO-NEW YORK GRUODŽIO 21 d.—14 DIENŲ KELIONĖ. Iš New Yorko \$660.00 plus takasai, iš Chicago \$760.00 plus takasai 11 dienų Lietuvoje.

(Total tour prices are subject to airlines agreement and government approval)

Informacijų kreipkitės į

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telefonas (312) 238-9787

Jei planuojate bet kur keliauti — kreipkitės į mus. Mes paruosiam kvietimus giminėms atvykti į Ameriką. Teikiame informacijas kelionių reikalais ir visus pasaulio kraštus. Parūpiname lėktuvų bi-

Viktoras Biržiška, DEL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kainą minkštais viršeliais \$2.50, kietais—\$3.75.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kainą\$2.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus II tomas, 336 psl. kainą \$5

LIETUVOS VYČIO PĖDAKAI, Juozo Strolia idomūs 1940-1945 m. atsiminimai, 176 psl. kainą \$2.00.

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ ATSTATANT, Rapolo Skipičio, 440 puslapių kainą\$5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, R. Skipičio atsiminimų II tomas, 476 psl., kainą \$7.00.

RASTAI — STRAIPSNIAI ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liūdžius, 246 puslapiai, kainą\$3.00

KĄ LAUMĖS LĖMĖ (apie Salomėją Nėrį), Petronėlės Orintaitės, 234 psl. Kainą \$3.00.

GYVENIMO VINGIAIS dr. P. Kalvaitės-Karvelienės, 360 psl., kainą ..\$3.50.

DANGUS DEPESESE, 1918-1919 m. išgyvenimai, parašė Juozas Svaistas, 325 psl., kainą minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

ZVILGSNIS Į PRAETĮ, K. Žuko, 476 psl., kainą\$5

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, Petronėlės Liūdžiuvienės, 88 psl., kainą\$1.

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. Parašė J. Augustaitis, 154 psl., kainą \$1.50.

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kainą\$2

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kainą \$3.75.

ROMANAI

Pranas Naujokaitis, PASEJAU ŽALĄ RUTĄ, 232 psl., kainą \$4.00.

Jurgis Gliuda, BRĖKSMES NASTA, 384 psl., kainą \$6.00.

Vacys Kavaliūnas, AIDAI IR SEŠĖLIAI, premijuotas romanas, 234 psl., kainą \$5.

Birutė Kemėzaitė, SUDIEV! AŠ IŠEINU..., 294 psl., kainą \$4.50.

Pragaro vyresnysis, premijuotas romanas, parašė Vytautas Volertas, 273 psl., kainą \$5.00.

Rezistencija, romanas, parašė R. Spalis, 429 psl., kietais viršeliais, kainą — \$6.00.

Alpis, romanas, autorius Kazys Karpius, 227 psl., kainą \$5.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNŪS, romanas iš suvalkiečių ūkininkų sukilimo 1935 m., I tomas, 280 psl., kainą \$3.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNŪS, II tomas, 428 psl., kainą \$4.00.

Jurgis Gliuda, LIEPSNOS IR APMAUDO AŠOČIAI, premijuotas romanas, 304 pusl., kainą \$4.00.

Birutė Pūkelevičiūtė, — RUGSEJO SEŠTADIENIS, premijuotas romanas, 237 psl., kainą \$5.00.

Kazys Placenis, PULKIM ANT KELIŲ..., romanas iš kun. Strazdelio gyvenimo, I tomas 200 ps., kainą \$2.00 II tomas 160 ps., kainą \$2.00

Anatolijus Kairys, ISTIKIMOJI ZOLĖ, 254 psl. romanas, kainą \$5.00.

Ant. Tarulis, VILNIAUS RŪEAS, 495 psl., kainą minkštais viršeliais \$3.15, kietais viršeliais \$3.75.

Nemunas teka per Atlantą, Vytauto Alanto 5 novelės, 263 psl., kainą minkštais viršeliais \$3.00, kietais \$3.50

Agonija, romanas, antra laida, parašė J. Gliuda, 406 psl., kainą \$5.00.

Juozas Svaistas: ŽIOBRIAI PLAUKIA, romanas iš knygos kun. M. Sidaravičiaus gyvenimo, 233 psl., kainą \$2.50.

Vacys Kavaliūnas, KALNŲ GIESMĖ, premijuotas romanas, 201 psl., kainą \$2.50.

Aloyzas Baronas: VIENIS MEDŽIAL, 117 psl. kainą \$1.50.

Vytautas Volertas, UPE TEKA VINGIAIS, romanas 332 psl., kainą \$3.50.

Alė Rūta, KELIAS Į KAIRĖ, premijuotas romanas iš JAV senosios kartos lietuvių gyvenimo, 248 psl., kainą \$3.00.

Vytautas Volertas, GYVENIMAS YRA DAILUS, romanas iš lietuvių emigrantų gyvenimo, 242 psl., kainą \$2.50

D. Nendrė, AIDAS TARP DANGORAIZIŲ, romanas, 365 psl., kainą \$5.

Aitvarai ir giria, Jurgio Gliudos romanas iš partizanų veiklos, 254 psl., kainą \$4.50.

Aloyzas Baronas, PAVASARIO LIETUS, 261 psl., kainą minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Vejas lekia lyguma, romanas, parašė Aloyzas Baronas, kainą \$4.00.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Pasakyk, Maiki, ar galės kada išnykti vainos ant svieto?

— Tėvas sakai "vainos", o aš sakysiu "karai". Ar galės jie kada išnykti?

— Jes, ar gali pasakyti?

— Atsakyti į šį klausimą netaip lengva, tėve, kaip ant ledo paslysti. Jį reikia aiškinti moksliskai. Visų pirma reikia sužinoti priežastį, kodėl žmonės kariauja.

— Vot, vot, pradžia jau suradai.

— Bet kariauja ne tik žmonės, tėve; piaunasi ir keturkojai gyviai: katė griebia pelę, o katė puola šuo, šunį — vilkas ir taip toliau. Mušasi ir paukščiai, kovoja net vabalai. Tai yra karas, tėve. Visi kovoja todėl, kad nori gyventi, o gyvybei reikalingas maistas — ne tik maistas, bet reikalingas ir vanduo, ir oras, ir saulės šviesa... Kova eina ir dėl šių sąlygų. Jeigu vienoj vietoj tokių sąlygų nėra, žmogus ieško jų kitur.

— Žinai, Maiki, kad aš su tuo nelabai sutinku. Aš jokių sąlygų neieškau.

— O ko tėvas atvažiavai Amerikon? Ar ne geresnės duonos ieškoti?

— Nu, juk be duonos negyvensi.

— Taigi, taigi, tėve, žmogui reikalinga duona. Dėl duonos ir karai kyla. Socialistai šitą reikalą vadina ekonominiu determinizmu. Ekonominis determinizmas, jie sako, nusprendžia visą žmogaus gyvenimą. Jis pagrindinė karų priežastis. Yra ir kitų veiksnų, kurie veikia žmogaus ir tautų gyvenimą. Tai nacionalizmas ir imperializmas.

— Nesuprantu, Maiki, paaiškink.

— Nacionalizmas yra toji jėga, tėve, kuri traukia vie-

nos tautybės žmones į krūvą — tai senovės tradicijos, bendra žmonių kalba, religija ir atsižymėjė tautos veikėjai, garsūs didvyriai. Tauta, tokiomis vertybėmis turtinga, paprastai pučiasi prieš kitas, laiko save pranašesne ir geresne už kitas. Tai nacionalizmas, tėve. Hitleris buvo tikras nacionalistas. Nacionalistai paprastai pasižymi karingumu, mėgsta ginkluotis ir grasinti kitiems karu. Nacionalizmas yra didžiausias karų stimulus.

— O dabar pasakyk man, kas yra imperializmas.

— Imperializmas reiškia galingesnės valstybės brovimąsi į silpnesnę arba atsilikusį kraštą pasipelnymo tikslu. Šitos rūšies politika prasidėjo nuo Anglijos aštuonioliktame šimtmetyje, kai ten vyko industrinė revoliucija.

— O ką reiškia industrinė revoliucija?

— Tai reiškia mašinų atsiradimą, kur garo jėga varomos mašinos smarkiai pagreitino prekių gamybą. Anglijai reikėjo ieškoti savo gaminiams rinkų užsieny. Taip prasidėjo kolonijų steigimas ir jų išnaudojimas. Ir taip prasidėjo imperializmas. Kolonijose buvo ne tik gerų žaliavos šaltinių, bet ir gerų rinkų pagamin-

toms prekėms. O kad į tokią koloniją niekas nepasikėsintų, kolonistai pradėjo statyti tenai ginkluotas savo bazes ir laikyti kariuomenę. Ir netrukus europiečiai imperialistai pasidalijo kone visą Afriką savo kolonijoms. Bet Afrikos dar nenužėko, todėl okupavo Azijos pakraščius, Australiją, Naująją Zelandiją, visą Ameriką ir kone visas vandenyno salas. Štai, tėve, ką reiškia imperializmas. Bet Afrikoje prieš europiečių imperializmą sukilo negrų nacionalistai, ir beveik visos kolonijos tapo laisvomis respublikomis, tačiau ne visi santykiai buvo nutraukti, biznis ryšiai vis dar palaikomi.

— Nu, tai kaip tu rokuoji, Maiki, ar kolonijos ir karai pranyks kada nors ant svieto, ar ne?

— Tėvas žinai, kad aš karui priešingas, bet ne kiekvienam. Jeigu kas mūsų šalį užpuola, mes turim gintis; bet jeigu mūsų kraštas pats daro užpuolimą, tada aš karui priešingas. Aš stoju už pasaulio taiką. Kiekvienas sveiko proto žmogus, tėve, turėtų karą smerkti. Ir daug kas smerkia. Bet valdžia tokius persekioja ir baudžia. Vis dėlto opozicija karams stiprėja. Gal kas ir netikės, jog Rusijos caras reikalavo sumažinti Europos ginklavimąsi, kad išvengtų karo.

— Jes, Maiki, ir aš tam netikiu. Nebuvau nei girdėjęs, kad caras būtų priešingasis karui. Pasakyk, kada tai buvo?

— Tai buvo, tėve, 1899 metais. Nikalojaus II-jo sumanymu tada buvo susaukta tarptautinė konferencija Olandijoje, Haagos mieste. Jos tikslas buvo: sumažinti ginklavimąsi, kuris yra sunkiausia valstybės finansinė našta ir gresia pasaulio taikai. Ir tos konferencijos pasėkoje buvo sudarytas Haagos Derybų Tribunolas, kurio pareiga buvo spręsti tarptautinius valstybių ginčus taikingu būdu, be karo.

— Ar išsprendė ką nors?

— Nebuvo progos.

— Kodėl?

— Netrukus, tėve, prasidėjo Pirmasis pasaulinis karas, o jam pasibaigus, buvo sudaryta Tautų Lyga pasauliui nuo karų saugoti; Haagos tribunolas pasiliko "be darbo". Amerikos prezidentas Wilsonas paskelbė ir savo 14 punktų, kuriuose buvo aiškinama, kad daryti, kad daugiau nebūtų karų. Washingtono senatas tiems punktams nepritarė, ir taikos konferencija jų visai nesvarstė. Tautų Lyga kol kas dar galėjo mažesnių valstybių ginčus spręsti be karo. 1921 metais ji sutaukė Jugoslaviją su Albanija ir Graikiją su Bulgarija 1925 metais. Bet didžiosioms valstybėms suvaldyti ji neturėjo priemonių. Nesutarimas tarp didžiųjų valstybių Lygą didžinijo. Japonija pradėjo karą Mandžiūrijoje, o Europoje vokiečiai pradėjo ruoštis karui, kad atsigriebtų, kas buvo iš jų atimta, ir taip prasidėjo antrasis karas. Taigi, nepaisant visų pastangų, apsisaugoti nuo karo žmonija vis negali. Jeigu ne dėl ekonominių priežasčių ne dėl duonos ir ne dėl žemės, tai žmonės skerdžia vienas kitą dėl ideologinių skirtumų arba dėl tikėjimo, kaip Airijoje.

— Jes, Maiki, prasti pyragai. Kiba eisiu pas Zacirką burnelės išmesti.

Tankiausi plaukai yra blondinų: ant jų galvos auga 150 tūkstančių plaukų. Ant brunetų galvos auga 100 tūkstančių, o ant rudagalvių — dar mažiau: tik 50 tūkstančių plaukų. Barzdos plaukai yra 5-6 kartus retesni, negu galvos.

Tvirtas žmogus yra tas, kursai nugali patsai save.
Sseneka

LAIŠKAS MAIKIUI

Aš ir vėl rašau Tau, Maiki, laišką, pastebėjęs, kad į tavo klausimus nebeatsakai, jam nebesuprantamų dalykų nebeišaiškini ir tik visai išsisukinėji, ypač kai esi paklaustas apie Sovietų Sąjungą.

Štai rugpjūčio 15 d. pasikalbėjime tėvui neišaiškinau, kodėl Sovietų Sąjungoje kyla kainos. Neišaiškinau ir tėvo klausimo, kodėl žmonės bėga iš Sovietų Sąjungos, bet sumaniai tą klausimą nusukau į priešingą pusę, aiškindamas, kad jie bėga iš visų valstybių.

O jau "moksliškiausiai" išaiškinau, kad Egiptas išvarė sovietus iš savo krašto. Tu nemirkėdamas išdėstai:

"...apie 10,000 sovietinių mechanikų sugrįžo namo, užbaigę karinius įrengimus Egipte".

Maiki, jei tu nebūtum senas studentas, tai sakytum, kad nieko apie įvykius pasaulyje nežinai, todėl tik taip ir tesugebėjai tėvui paaiškinti tokį didelį sovietų politikos pralaimėjimą. Bet tu seniai trini universiteto suolus, todėl turi žinoti, kodėl iš tikrųjų sovietų specialistai buvo iškraustyti iš Egipto, todėl tavo aiškinimą aš laikau seno tėvo įžaidimu, samoningu jo apgaudinėjimu ir manau, kad tu taip aiškinau, nenorėdamas parodyti tėvui Sovietų Sąjungos politikos pralaimėjimą.

Jei Tu, Maiki, būtum objektyvus, nešališkas, tai būtum tėvui papasakojęs, kad tai, ką paskelbė UPI agentūra, yra teisybė, nes tai patvirtino ir pats Egipto prezidentas Sadatas. Jis juk aiškiausiai pasakė, kad jau senokai pastebėjęs, kad sovietams rūpi ne Egipto reikalai, bet savi. Jiems nerūpi greitai baigti Egipto arabų ginčą su Izraeliu, bet rūpi tą ginčą užteisti ir tuo metu vis geriau įsitvirtinti Artimuosiuose Rytuose.

Sadatas aiškiai sako, kad sovietai neįvykdė savo pažadų, kad jie nedavė Egiptui, ko jis norėjo, todėl Egiptas nusivylė sovietais ir, nelaukdamas, kol Maskva paruos pinkles pačiam Sadatui supancioti, paprašė sovietų karinius instruktorius išvažiuoti ten, iš kur atvažiavo.

Taigi, ne dėl to maskviniai kariniai specai apleido Egiptą, kad jie baigė darbą, kuriam buvo pakviesti, bet dėl to, kad jie dirbo ne Egipte, bet sovietu naudai. Todėl sovietų išvairymas iš Egipto yra skaudus smūgis Maskvai, todėl ji ta faktą visaipten stengiasi sumažinti. Ir tai visiškai suprantama, bet nesuprantama, kodėl Maikis tą klausimą neteisingai aiškina.

V. Petrauskas

New York, N.Y.

GYVENIMAS BRANGSTA

Statistikos duomenys rodo, kad per paskutiniuosius 12 mėnesių pragyvenimas JAV-se pabrango 8.3%. Kainų indeksas rodo 125. Tai reiškia, kad už 1967 m. mokėtą \$1 prekę dabar reikia mokėti \$1.25.

KARAI, KARAI IR DAR PO KARŲ KARAI

Karas yra tiesiog nesibai-gianti žmonijos nelaimė. Nors ir kaip jie nekenčiami, nors ir kaip jų vengiama, bet jie tęsiasi per visą žmonijos gyvenimą, tarsi koks būtinas biologinis reiškinys.

Ilgiausias rašytinė istorijoje žinomas karas yra vadinamasis "Simto metų karas", vykęs nuo 1338 m. iki 1453 m. tarp Anglijos ir Prancūzijos. Taigi iš tikrųjų jis tęsėsi net 115 metų. Bet dar ilgiau tęsėsi Kryžiaus karai, kuriais buvo norima atkariuoti iš arabų ir aplamai musulmonų Palestiną. Nuo pirmojo Kryžiaus karo ligi devintojo (1096-1297), kurie vyko su mažomis pertraukomis, buvo liejamas kraujas net 195 metus.

Skaiciuojama, kad nuo 1496 metų prieš Kristų ligi šiol per 3,462 žmonijos gyvenimo metus tebuvo tik 230 apytikrės taikos metų.

Trumpiausias karas yra buvęs tarp Didžiosios Britanijos ir Zanzibaro. Jis vyko 1896 m. rugpjūčio 27 d. nuo 9:02 val. iki 9:40 val. ryto, taigi truko tik 38 minutes, po kurių Zanzibaro sultonas Said Khalid pasidavė Anglijos admiralui Rawson.

Daugiausia žmonių aukų nusinešė Antrasis pasaulinis karas. Statistika skelbia, kad per šį karą žuvo net 54,800,000 visų šalių karių ir civilinių žmonių.

Per Pirmąjį pasaulinį karą žuvo 9,700,000 žmonių.

Kruviniausias istorijoje žinomas civilinis karas yra buvęs Kinijoje 1853-1864 metais. Tai kaimiečių sukilimas prieš Mandžų dinastijos valdžią. Sukilėliams tada vadovavo Hung Hsiu-chuan, kuris buvo akiai įsitikinęs, kad esąs Kristaus jaunesnysis brolis. Manoma, kad per šį civilinį karą žuvo tarp 20 ir 30 milijonų žmonių.

Kelias dešimtis milijonų gyvybių nusinešė ir bolševikinė revoliucija bei Stalino sistemingos žudynės Rusijoje.

POLICIJA PASIPIKTINUS SAVO VIRŠININKU

Miami Beach respublikonų konvencija, kaip anksčiau ten pat ir demokratų, buvo apgulta iš anksto susiorganizavusių ilgaplaukių ir barzdų demonstrantų, kurie siekė sutrukdyti aplinkinėse gatvėse judėjimą ir neleisti delegatams susirinkti. Demonstrantų veikla ypač sustiprėjo praėjo trečiadienio popietį ir vakar, kada kada konvencijos auditorijoje turėjo kalbėti viceprezidentas Agnew ir prezidentas Nixonas.

Nors konvencijos patalpa ir aplinką saugojo daugiau nei 1,000 policijos ir priėjimas prie viešbučio buvo užtvartas ilga suglaustų autobusų "tvora", bet demonstrantai, kurių buvo apie 3,000, vistiek pridūrė nemaža nuostolių. Jie puolė pravažiuojančias mašinas, ylom badė padangas, daužė automobilių langus ar juos laistė dažais. Vėliau įsinaršė į grupę praejo daugybi ir aplinkinių krautuvų

langus ir duris ir vogti prekes. Daugelis jų buvo prisirūkiusių herojino, marihuanos ir panašių svaigalų.

Policininkai dėl tos netvarkos ir chuliganizmo kaltina Miami Beach policijos viršininką Pomerance, kuris buvo įsakęs su demonstrantais elgtis labai švelniai. Matyt, norėta parodyti, kad šios konvencijos metu demonstracijos buvusios nežymios, kad visa praėję palyginamai ramiai. O dėl to, kaip sako policininkai ir nukentėję delegatai, buvę vie-

šai laužomi įstatymai, veiksmas ir žodžiais įžeidinėjami tvarkos dabotojai ir delegatai, o pagaliau vistiek tekę apie 1,000 demonstrantų suimti.

PATARIAMA ĮSIGYTI

K. Barėno

Atsitiktiniai susitikimai, 216 psl., kainą minkšais viršeliais \$2.50.

Jaunystės atsiminimai

Ką tik išleisti 1905 metų revoliucionieriaus, nepriklausomos Lietuvos žymaus advokato. Seimo nario, ministro Vlado Poželos labai įdomūs atsiminimai. Kiekvienas ras juose įdomių dalykų. Kaina \$4.00. Tuoj įsigykite tą knygą. Ją galima gauti Keleivio administracijoje.

KETURIOS KIPRO BIELINIO KNYGOS

TIK UŽ DEŠIMTĮ DOLERIŲ

Pasinaudokite paskutine gera proga įsigyti visas 4 knygas, kurias parašė Lietuvos knygnešių karaliaus Jurgio Bielinio sūnus Kipras Bielinis:

Dienojant, 464 psl.

Penktieji metai, 592 psl.

Gana to junga, 492 psl.

Teroro ir vergijos imperija

Sovietų Rusija, 309 psl.

Pirmosios trys knygos yra atsiminimai. Autorius jų turi labai daug, labai įdomių ir moka sklandžiai papasakoti. Jis, dar vaikas būdamas, su savo tėvu vežiojo draudžiamas lietuviškas knygas, uoliai dalyvavo 1905 m. revoliucijoje, sėdėjo už tai kalėjime, ragavo Sibiro katorgos, vėliau kibo į nepriklausomos Lietuvos pamatų statybą, seimuose atkakliai gynė laisvę ir teisingumą ir t.t. Maža tetrume tokių atsiminimų knygų, kurios tiek praturtintų skaitytojo mūsų tautos praeities pažinimą.

Ketvirtojoje knygoje K. Bielinis labai vaizdžiai pasakoja apie bolševikų sukurto teroro sistemą, jų tarydymo mokslą ir baisią praktiką, apie pabaltiečių darbo stovyklas ir kt.

Visas tas 4 knygas galite gauti Keleivy tik už \$10.00.

KELEIVIO
prenumerata-gera
dovana

MOTERŲ SKYRIUS

PULGIS ANDRIUSIS

Sugrįžki į Sorento

Metė ir iš šito viešbučio. Nors ir pusė nukasta bombų, pro lubas sunkėsi lietus, bet vis dėlto buvo dar kambarių vietų, kur galėjai pasijusti ne lauke ir pasakyti, jog viršum galvos turi stogą, — bent iki sekančio aliarmo.

O dabar ir vėl gatvėje. Daiktai, vaikai Fridricho gatvėje, prie to paties vardo miestinio traukinio stoties, pačiame viduryje Berlyno.

Lagaminai atsispleisėję, brezentiniai aukšliai atsivėpę, pro kurių plyšius garma šilkuotos kaldros, balti pagalviai, o ant jų žliaugia lapkričio lietaus ištirpyta ruda griuvėsių sriuba, semia ilgais, drumzliniais pirštais raštuotas marškas, žydrias staldengtes su burkuojančiais karveliais, kurių snapuose rutų šakelės. Lietaus lašai skambina į du benį, keptuvę, kuri kyšo, benamė, iš skubiai sumestų pundų netvarkos. Durininkas ir už cigaretę tedavė pusę valandos laiko susikrauti ir po to bematant dingti iš jo akių.

Viena mašina, sėdama į visas šalis purvą, sparnu užkliudė nesveikatingą, virvėm suraišiotą lagaminą ir, paridenusi jį gatvę, atsikabino, paleisdama jau ir taip silpnus jo vidurius.

— Tėveli, mano arkluką! — sukliko vaikas, šokdamas po mašinų ratais, prie medinio, kelionėje nusišėrusio daiktelio, kurio ausys vos tekyšojo iš griuvėsinių buzos vidury gatvės.

Lyg pasakos meška savo prapiantus vidurius, tėvas, susėmęs rątom vaikiskus niekelius, suvertė juos atgal į lagaminą ir verkiantį sūnų pasodino ant medinės dėžės, prigrasinęs niekur nebejudėti. Subyrėjusių arkluko griaučių tėvas nė nebegaudė marmalynėje: bus tu čia surasi pernykštį sniegą!

Julius Sirgėda jaučia, kaip pro Rytprūsių bekelėse atšutusią bato siūlę smelkiasi vanduo, skalbia kojine. Jei taip galima būtų pavadinti ant kulkšnelių vos besilaikančias juodo šilko liekanas.

— Mama, kodėl mes neinam namo?

Sirgėda vakar visą dieną landžiojo griuvėsiuose, piktiems durininkams siūlė cigaretes, prieš įeidamas gatvėje apmetinėjo kuo stipresnius sakinius, bet, kaip visuomet, viešbučio priemenėje, stiklinėms durims apsisukus, teis tardavo sutrintu balsu:

— Gal turit laisvą...

Ir nespėjus pridėti "kambarį", gaudavo irzlų, praeitos didybės pilną atsakymą:

— Viskas užimta!

Viena viešbučio savininkė, pro vilko akį pažvelgus į sulytą Sirgėdą, net neatidarė durų; o kitur, nespėjus paklausti, iškoliojo, kad neša purvą ant patiesalų; kažko kiame priangys senjojo režimo šuotas durininkas, gavę cigaretę, nurodė adresą, bet, paaiškėjo, kad tokiu vardu viešbučio iš viso nėra Berlyne.

Stotyje, kambarių leidimų biure, nedrąsiai pakisę panelei pakietuką su lašinių bryzeliais, bet dar prieš pasakant reikalą, užgruovo linksmų kareivių gveda, nustūmė Sirgėdą užpakalin, ilgai flirtavo, o po to uždarė langelį. Tai buvo paskutiniai Sirgėdos lašiniai.

Vienas gatvėje sutiktas geras pažįstamas nuramini mui pasakė, girdi, jis vienas, tiktai su portfelio pažastyje, — ir tai negauna pastogės, o su vaikais ir daiktais, aišku, sunku, labai sunku.

— Mama, šalta man!

Lyg atsakydamos į šį klausimą, apokaliptiniu žvėriu suvaitojų srenos, nuo kurių klyksmo, atrodo, raitėsi ne Fridricho stoties angaro geležiniai grebėstai.

Žmonių upė staiga pakeitė vagą ir ėmė srovinti stoties požemius, užtvendama bėgančius laiptus, cementinius peronus, šaltus skliautus, apvarvėjusias nišas.

Sirgėda ant krūtinės ir ant nugaros prisitvirtino po išpampusią kuprinę, ant pečių raitomis pasodino sūnų, abi rankas paėmė po du lagaminus; toje vietoje, kur buvo

Janina Degutytė

GUBOS

Senovės aukso karūnos
ant galvų
ir apgobę ežerus, pilnus dangaus.
Pro mašinų užėj,
pro žodžių šamys,
pro lengvą paryčio rūką —
vienintelės tikros ir ištikimos.
Prie mūsų namų ir laukų,
prie mūsų ežerų ir girių —
paskutiniaisiais sargybiniais —
stovi
gubos.

Teisės patarimai

Advokatė dr. M. Šveikauskienė sutiko atsakyti į keleivio skaitytojų klausimus teisės reikalais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laiške reikia pažymėti, kad esate Keleivis-skaitytojas.

Klausimus prašome siųsti tiesiog šiuo adresu:

Dr. M. Šveikauskas, Attorney at Law,
1860 Centre Street
W. Roxbury, Mass. 02132

Klausimas

Mūsų sūnus vedė amerikietę iš turtingų namų. Šeimoje buvo viena dukterė — mūsų marta ir trys sūnūs. Motina mirė, kai dukteriai tebuvo 17 metų. Dukterė gyveno pas tėvą, kol jai sukako beveik 30 metų amžiaus. Tada ji ištėkėjo už mūsų sūnaus.

Dukteriai ištėkėjus, tėvas gyveno vienas dideliuose namuose. Jis lankydavo vaikus, duodavo dovanų vaikams ir vaikaičiams. Šiaip neįkyrėdavo nė vienam. Sulaukęs 80 metų amžiaus, jis nutarė namus parduoti, nes jam sunku buvo pačiam juose gyventi. Kai buvo jaunias, turėjo visokių biznių, vėliau užsiimdavo "stocks and bonds" pirkimu bei parlavimu (vertybių prekyba). Susikrovė didelį turtą. Kai pradėjo sirguliuoti ir nebe-galėjo savęs prižiūrėti, jis kreipėsi į savo sūnus, prašydamas leisti jam pas juos įsigyventi. Apsigyveno pas vyresnįjį.

Po kiek laiko prasidėjo nesantaikos, barmiai. Tėvas ausipiko su sūnum, marčia ir vaikaičiais. Jis tada prašė dukterį, mūsų marčią, kad eistų pas juos apsigyventi. Bet mūsų sūnus nesutiko. Ir narti nelabai norėjo, kad pas juos apsigyventu, nes, sako, trukdytų vaikams.

žmona, dabar judėjo tik kalnas pundų, ryžulių ir mazgelių.

Sirgėdai suko pečiomentes reumatas, prisiminimas tarštos vasaros, prie apkasų, kuomet jisai, iškankintas aulės, atotrūkiu šokdavo į šaltą upelį pakrūmėje ir ten gulėdavo, kol visus sąnarius nupurtydavo šurpas.

— Bombonešių junginių smaigaliai artėja į reicho sostinės centrą!

Diržai įsipopė į kaklo gyslas, smilkiniuose išsišovė mėlynos mazguotos virvės, kraujas susimetė pirštų galūnėse, pagatavas susprogdinti tokiame spaudime nepasirengusias indų sienelės; nervai plėšia žemyn nuo akies obuolio dengiamuosius audinius, sakytum, kas būtų prikabinęs alavo svarsius.

(Bus daugiau)

Man būtų įdomu iš Tamsos išgirsti, kokie yra mūsų marčios ir jos brolio galimūmai pasilaikyti jiems paliktą turtą ir ką Tamsta patartum jiems daryti.

Uoėviai

New Jersey valstija.

Atsakymas

Testamentu nepatenkinti vaikai gali dėti pastangas tėvo testamentą "sugriauti", remiantis dviem teisiniais pagrindais: 1. jie gali bandyti įrodyti, kad tėvas sudarė testamentą, būdamas savo vieno sūnaus ar dukters "neleistiną įtaką" (undue influence), ir 2. jie gali bandyti įrodyti, kad tėvas, sudarydamas testamentą, buvo "nepilno proto" (not of sound mind). Jei tėvas tuo metu sirgo, jie gali bandyti jo gydytojo pagalba įrodyti, kad, pav., dėl imamų vaistų testatorius nebuvo blaivaus proto.

Tačiau toks jų teigimas toli gražu nėra įrodymas. Esu tikra, kad testatorius, būdamas biznierių, savo testamentą buvo sudaręs pas advokatą, o ne naminiu būdu. Jo advokatas liudys, kad testatorius buvo pilno proto ir žinojo, ką daro. Liudininkai, kurie paliudijo testatoriaus parašą, taipogi galės taip paliudyti. Toks advokato ir liudininkų liudijimas bus labai naudingas Tamstų marčiai ir jos broliui.

Galiu Tamstą užtikrinti, kad palikimo negavę vaikai turi teisiskai "sunkią našta". Jiems bus labai sunku tvarkingai ir gerai sudarytą testamentą "sugriauti". Tėvas turėjo pilną teisę savo turtą paskirstyti taip, kaip norėjo. Teisiškai kalbant, jis savo vaikams nebuvo "skolingas". Moralinis jausmas ir moralinė pareiga čia nevaidmens.

Nepatenkintieji vaikai, kurie yra pasiryžę neleistą turtą paveldėjusiems vaikams — broliui ir seseriai — "džiaugtis" tuo turtu per gamtai ilgą laikotarpį, gali tai padaryti. Jeigu jie negailės išlaidų, jie gali šį reikalą "užteisti" teismuose, apeliuodami ir pan. Todėl šitokiais atvejais advokatas dažnai patars savo klientam baigti rinkus kompromiso būdą. Tamstų marta ir palikimą gavęs jos brolis neturėtų eisti šeimos ryšiams iširti tarp brolių ir se sers dėl pinigų, ypatingai, kai to turto, atrodo, visiems užtektų. Tačiau žmonėms tas pinigas dažnai yra toks brangus, kad, jeigu jis ir daug turi, negali išsivadėti nė vieno cento.

Dar norėčiau pastebėti, kad Tamstų marčios tėvas, nors, matyti, ir buvo didelis biznierių, nemokėjo savo paties gyvenimo sutvarkyti. Man atrodo, kad jis galėjo savo didelių namų neparuoti, pasisamdyti tarną namui ir sau prižiūrėti ir gyventi puikiai pagal savo finansines išgales. Jam tikrai nebuvo reikalo priklausyti nuo savo vaikų ir prašyti jį priimti pas juos gyventi. Jis, kaip nedaugelis senų žmonių, buvo finansiškai nepriklausomas ir nereikalingas vaikų malonės. O dabar, jam mirus, tie vaikai tąsosi dėl palikto turto, ir seimyniniai santykiai tarp jų iširsta.

Manau, kad tėvas būtų geriau padaręs, palikdamas jiems mažiau turto ir daugiau žmoniškumo jausmo.

ROMOS BAZILIKOJE SU 'KARŠTOM KELNAITĖM'

Popiežius buvo uždraudęs į Sv. Petro baziliką įeiti moterims, kurios dėvi trumpas kelnaites, permatomas bliuskutes ir panašius "nepadorius" drabužius.

Dabar tas draudimas panaikintas, bet su sąlyga, kad tokios laikytojos užsisvilks specialius lietpalčius, kuriuos galima išsinuomoti prie įėjimo į baziliką už 25 centus.

MAŠINA PARAŠO IR PASIRAŠO

Jei kas nors parašo laišką JAV senatoriui ar kongresmanui, jis tuoj gauna atsakymą, bet daugumos tu laiškų nebus skaite nei senatoriai, nei kongresmanai, nei sekretoriai.

Mat, dabar beveik visi jie turi įsigiję speciales elektronines mašinėles, kurios rašo standartinius atsakymus.

Visi laišškai, atsiųsti kongresmanui, rūšiuojami jų sek-

Ar skaitytos?

Melagingas Mikasės laiškas, parašė Jurgis Jasinskis, 69 psl., kaina \$1.50.

Brekšmės našta, romanas, parašė Jurgis Gliada, 384 psl., kaina \$6.00.

Vaišvilkas, romanas, parašė Juozas Kralikauskas, 234 psl., kaina \$4.50.

Atsitiktinio kareivio užrašai, Jono Janušio atsiminimai, 127 psl., kaina \$2.00.

Chicago istorija, parašė Aleksas Ambrozė, 664 psl., gausiai iliustruota, kaina kietais viršeliais \$10, minkštais — \$8.

Numizmatika, parašė Jonas Karys, 340 psl., kaina — \$15.00.

Amerikos lietuvių istorija, redagavo dr. A. Kučas, 639 psl., kaina \$10.00.

Didieji dabarties klausimai, parašė Antanas Maceina, 325 psl., kaina \$6.00.

Elegiški Stepono Kolupailos niekintojai, parašė Ksavaras Kaunas, 52 psl., kaina \$1.00.

Radvila Perkūnas, istorinė pjesė, parašė Balys Sruoga, 130 psl., kaina \$4.00.

Dialogas su kraštu, Aki mirksnių kronikos, antrą knygą, parašė Bronys Raila, 560 psl., įrišta, kaina \$7.00.

Versmės ir verpetai, akmirkų - straipsnių rinkinys praeities ir artimų dienų aktualiais klausimais, parašė Bronys Raila, 351 psl., kaina \$5.00.

Septintoji pradalgė, literatūros metraštis, rašo 24 autoriai, 464 psl., kaina kietais viršeliais \$5.00, minkštais — \$4.50.

Milfordo gatvės elegijos, didelį susidomėjimą sukėlusio poeto Jono Aisčio straipsnių rinkinys. Kaina minkštais viršeliais \$2.55, kietais viršeliais — \$3.75.

retorių ir nukreipiami į mašinėle, kuri 175 žodžių per minutę greičiu parašo vieną iš 100 jau iš anksto paruoštų atsakymų. Mašinėle ir pasirašo taip, kad jos parašo neatiskirti nuo tikrojo kongresmano ar senatoriaus parašo.

AFRIKA IR KŪTVELO

Afrika, nors juoda ir atsilikusia vadinama, visokio plauko nešvarių ir utėlėtų kūtėlių labiau nemėgsta negu baltoji Europa ar Amerika.

Štai Kenya išvarė laukan visus apskretusius ir dvokiančius hippius. Jie buvo pradėję gausiai plūsti į Ugandą, 10 milijonų valstybę, kuri nepriklausomybę tegavo 1962 m. gale. Bet valdžia jiems įsakė per savaitę nusiprausti, nusiskusti ir apsikirti. Svetimšaliams, kurie nepaklausys to įsakymo, greisiai išstėrėmas.

Ką tik gavome

Mykolo Krupavičiaus atsiminimai, 364 psl., kaina — \$10.00.

Amžinas lietuvis, romanas, parašė Vytautas Alantas, 412 psl., kaina minkštais viršeliais \$4.50, kietais — \$5.00.

Milžinų rungtynės, Mykolo Vaitkaus atsiminimų VIII tomas, 203 psl., kaina — minkštais viršeliais \$3.00, kietais \$3.50.

Gana to jungo, Kipro Bie-linio atsiminimų III-sis tomas, 492 psl., kaina \$5.00.

Jaunystės atsiminimai, parašė Vladas Požėla, 335 psl., įrišta, kaina \$4.00.

We will conquer the world by Liudas Dovydenas, 219 psl., kaina \$5.00.

12 knygų už \$2

Juodojo pasaulio sukilimas, parašė Stasys Michelsonas, 127 psl., kaina \$2.00.

Tikra teisybė apie Sovietų Sąjungą (parašė J. Janušis), 96 psl., kaina 50 centų.

Kunigų celibatas, parašė kun. Fox, 58 psl., kaina 25 centai.

Ar buvo visuotinis tvanas, 64 psl., kaina 25 centai.

Žemaitės raštai karės metu, 126 psl., kaina 50 centų. Juozas Stalinas, 32 psl., kaina 25 centai.

Žalgirio mūšis, parašė dr. Daugirdaitė - Sruogienė, 24 psl., kaina 50 centų.

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.

Demokratinio socializmo pradai, (S. Kairio įvadas), 64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą, (Leono Bliumo), 35 psl., kaina 25 centai.

Socializmo teorija, (M. Fiserio), 74 psl., kaina 25 ct. Socialdemokratija ir komunizmas, (K. Kausio), 47 psl., kaina 25 centai.

Atskirai sudėjus, ju kaina \$5.60, bet visos kartu paroduodamos už \$2.

Vietinės žinios

Užsakė knygų už \$60

A. Ubavičius iš Londono.

Ont., užsakė knygų už \$60. Tai pirmas toks didelis knygų užsakymas.

Gaila, kad tokių knygų mėgėjų nėra daug ir jų skaičius vis mažėja.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Rugsėjo 10 d. Maironio parke Worcesteryje Bostono apygardos Lietuvių diena.

Rugsėjo 24 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Pil. d-jos auditorijoje Tautos šventės minėjimas, kuriuos LB Bostono apylinkė.

Spalio 8 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečiojo aukšto salėje lietuvių radijo valandos Laisvės Varpų rudens vakaras.

Gruodžio 10 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos II aukšto salėje istoriko dr. Zenono Ivinskio minėjimas.

LAISKAS REDAKCIJAI

Gerbiame,

Bevertydamas Keleivį, užtikau tokį pasakymą: "Mokyti niekada nėra per vėlu".

Mokyti reikėtų, bet kaip tą mokyklą surasti, kaip ją pasiekti pensininkui, neturintiam savo mašinos?

Šiandien dauguma lietuvių bėga iš prisikimusių miestų ir užmiščių, bet užmiščių kalbamų mokyklų negirdėti.

Aš atvykau į Ameriką bemokslis, lietuviškai pats kiek prasčiau, bet sunkiau su anglų kalba. Maniau, nusipirksiu žodyną, iš jo nors keletą žodžių išmoksiu. Nusipirkau, per visą savaitę išstudijavau kiekvieną puslapį, bet reikalingų žodžių neradau. Neteikęs kantų, atidariau langą ir tą žodyną išmečiau laukan.

Aš esu 82 metų senis, parke ant suolo nesėdžiu ir ant laiptų nenuobodžiuju, turiu keturis laikraščius ir juos skaitau.

Dabar jūs man pasakykite, ar man nėra per vėlu mokyti anglų kalbos?

Draugiškai —

John Shaw
Linthicum, Md.

ISNUOMOJAMAS BUTAS

Dorchester, Mass. arti Fields Corner, antrame aukšte išnuomojamas 5 kambarių butas su šiluma.

Teirautis telef. 288-5659.

Ieško

Ieškoma Igno Juozėno, Jurgio sūnaus, gimusio 1915 m., anksčiau gyvenusio Cicero, Ill.

Ieško jo pusbrolis Jonas Zalgėnas, gyvenęs Lietuvoje.

Kas apie jį ką žino ar jis pats prašomi rašyti:

M. Verbickienė, 51 Story St., So. Boston, Mass. 02127.

(35)

ZYDAI ZADA GROBTI SOVIETŲ DIPLOMATUS

Jau rašėme, kad Sovietų Sąjungos valdžia iš norinčių išvažiuoti į užsienį žydų reikalauja sumokėti net iki \$37,440 už galvą. Jūs žydai didesnio išsimokslinimo, tuo daugiau turite mokėti.

Apie žydų išpirkimo sąlygas ir jų kainas atitinkama sovietų įstaiga yra oficialiai painformavusi JAV žydų organizacijas, siūlydama tam reikalui rinkti pinigų.

Toks sovietų suplanuotas žydų išpardavinėjimas sukėlė Izraelyje ir aplamai Vakaruose didelį pasipiktinimą, nes šis "biznis" primena senovinius išpirkimus iš vergijos. Be to, savo laiku ir Hitleris buvo sugalvojęs šitaip Vokietijos žydus išpardavinėti už atitinkamą kiekį aukso ar užsienio valiutos.

Izraelio atstovas jau kreipėsi į Jungtinių Tautų generalinį sekretorių Waldheimą, reikalaujamas, kad J. Tautos tokią "vergų prekybą" uždraustų, — kad Sovietų Sąjungą priverstų žydų išpirkimo mokesčius panaikinti.

JAV-bių karingųjų žydų organizacijai priklausantis rabinas Kahane pareiškė, kad, jeigu sovietai nepanaikins minėto mokesčio, tai bus grobiami sovietų diplomatai ir reikalaujama juos išpirkti, o neišpirkti būsią pasijusti pasikalbėti su Abrahomu...

JŲ ATSTOVAI SENIAU IR DABAR

Galvoje turime demokratų ir respublikonų konvencijų atstovus. Koks skirtumas, palyginus 1968 ir 1972 metų konvencijas!

Anuomet respublikonų konvencijos moterų buvo tik 17, o šiais metais Miami Beach konvencijoje iš 1,348 atstovų moterų buvo 469 (35%). Šių metų demokratų konvencijoje moterų sudarė 38% atstovų.

Negrų respublikonų konvencijoje buvo 3.1%, o demokratų — 15%.

Jaunesnių kaip 30 metų atstovų respublikonų konvencijoje buvo 7.3%, o demokratų — 27%.

Senesnių kaip 65 m. pas respublikonus buvo 12%, o pas demokratų tik 6%.

Respublikonų konvencijoje 67% atstovų dalyvavo pirmą kartą, o demokratų naujokų buvo net 89%.

Demokratų konvencijoje gubernatorių kongreso narių kaip ir nebuvo, o respublikonų konvencijoje valstijų delegacijų tarpe buvo 3/4 gubernatorių ir apie pusę kongresmanų.

Taigi, respublikonų konvencijoje buvo mažiau moterų, mažiau tautinių mažumų, daugiau senesnio amžiaus ir daugiau vadinamosios "senosios gvardijos" atstovų.

TOTORIŲ VARGAI: NELEIDŽIA TĖVYNĖN

New York Times rugpjūčio 18 d. laidoje išspausdino Hedrich Smith straipsnį apie totorius, Sovietų Sąjungoje siekiančius grįžti į savo tėviškes. Pagal Maskvoje gautas totorių žinias, vienoje peticijoje su apie 20,000 parašų totoriai prašo Kremlių leisti jiems grįžti prie Juodosios jūros krantų, giktoje peticijoje su 18,000 parašų kom. partijos politbiuras ir vyriausybė prašomi "liautis vykdyti politinį terorą ir tautinį totorių diskriminavimą Kryme". Totoriai prašo jiems Kryme suteikti autonomines sąlygas.

Kaip žinoma, Stalino laikais, po 1945 m., visi Krymo totoriai buvo apkaltinti bendradarbiavę su naciais, ištremti ir tik 1967 m. reabilituoti.

Apie 300,000 Krymo totorių tebegyvena ištremti višurinė Azijos respublikose: Kazachstane, Uzbekistane ir Tadžikistane. Per penkerius pastaruosius metus leista sugrįžti į Krymą vos 2,000 totorių šeimų. Esą, beveik visi totoriai sutiktų grįžti.

Totoriai skundžiasi sovietų teroru, kuris reiškėsi ypač š. m. birželio mėnesį ir dar anksčiau. Gegužės 18 d. jie tradiciniu būdu norėję kapi-nėse pagerbti 100,000 totorių, žuvusių Stalino įsakytų išvežimų metu, bet tai buvo uždrausta.

REIKETŲ REKTE RĖKTI. BET TYLIMA

Kiek prikaltėta ir prirasyta ir kiek dar tebekalbama ir teberašoma bei kitaip triukšmo keliama dėl karo Vietname, bet visai nematoma ir negirdima kitų "karų", kurie pareikalauja kur kas daugiau aukų.

Ar tie "taikos balandžiai" daug sielojasi dėl to, kad žmogžudystės krašto viduje smarkiai didėja? Ar nebaisi, pavyzdžiui, ir vieno Clevelando miesto žmogžudysčių statistika:

Ten šiemet per 235 dienas jau buvo 203 žmogžudystės. O Vietnamo kare per tą laiką žuvo 220 amerikiečių. Tai beveik 2 kartus daugiau, nei 1963 m. ir beveik 3 kartus daugiau nei 1962 m.

Ar daug triukšmo dėl to keliama, kad eismo nelaimės kasmet žūna dešimtis tūkstančių žmonių ir sužeidžiama milijonai? Sakysim, pernai eismo nelaimėse žuvo 54,000 žmonių, o sužeistų buvo 4,700,000. O kas gali apskaičiuoti tu nelaimių padarytus medžiaginius nuostolius?!

Ir dėl visa to nei demonstracijų gatvėse, nei karštų kalbų susirinkimuose, retai ir spaudoje eilutė parašoma. Tarytum žmogaus gyvybė būtų nevienodos vertės: jeigu žūsti kare, nors ir kovodamas už laisvę, — tai didelė blogybė, bet jeigu tave paplūna galvažudžiai namie ar gatvėje, — tai nėra ko jaudintis, nes tai normalus reiškinys...

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams \$7.00.

ONE WEEK SPECIAL TOURS TO

HELSINKI and LENINGRAD

"THE HERMITAGE"

Tour price including air fare

\$478.00

3 days in Helsinki

4 days in Leningrad by train from Helsinki

Departure dates:

November 10, 24

December 8

January 5, 12, 19

February 2, 16

March 2, 23

Independent and group tours to Lithuania and other Baltic States

For information contact:

FINNAIR, 20 Providence Street, Boston, Mass. 02116.

Tel. (617) 482-4952.

ALDRICH OIL COMPANY

130 Safford Street

Wollaston, Mass. 02170

Tel. 472-2086

Pilnas namų šildymo aptarnavimas

Alyva pristatoma be priminimo

Šildymo įrengimas

Licenzuotas šildymo ekspertas

25 metus aptarnauja

Dorchester, South Boston, Pietų pajūri

NEPRARASKITE SAVO PINIGŲ!

Apie 25,000 žmonių, kurie kelios savaitės dar prieš praeitų metų gruodžio 10 d., pirkto naują automobilį ar lengvą trokš, yra neatsiėmę savo permokėtų mokesčių, kurių gali būti apie \$200 už pirtą mašiną. Tokie, kurie pirkto automobilius 1971 metais tarp rugpjūčio 15 d. ir gruodžio 10 d. turėtų pasi-teirauti pas automobilio pardavėją, ar pirkėjui nepriklauso grąžinti atitinkama suma permokėtų mokesčių.

Jeigu tie permokėti mokesčiai iki rugsėjo 10 d. nebus atsimti, jie atiteks valstybės iždai.

LIETUVOS ŽEMELAPIAI

Turime Lietuvos žemėlapių — už 50 centų, už \$2.50 (sulankstomas) ir už \$3.50 (sleninis).

Įmkit ir skaitykit Kipro Bielino knygą

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta bolševikinio teroro sistema tos vergų stovyklos, kuriose kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Knygos kaina — 75 centai.

Skaitykite šias knygas!

Vincas Krėvė savo laikuose, parašė Vincas Mačiūnas, 49 psl., kaina \$1.00.

Amerikos lietuvių politika, parašė dr. K. Sidlauskas, įvadas dr. P. Grigaičio, kaina \$1.50.

Lietuvos konstitucinės teisės klausimais, parašė Kostas Rackauskas, 178 psl., kaina \$2.

Nužemintųjų generacija, egzilio pasaulėjautos eskizai, parašė Vytautas Kavolis, 77 psl., kaina \$2.

Rimai ir Nerimai, Vaižganto, 55 psl. kaina \$2.00.

Lemtingos dienos, Jono Jaskausko alysa, kaina \$2.50.

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujojo Anglijo, iš stoties WLYN, 1360 ki lokikly ir iš stoties FM 101.7 mc. veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dieną. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Boston. Telefonas AN 8-0489. Ten gauna mas ir Keleivius.

Žiemos ekskursija į Lietuvą

Kaina tik \$619.00

Išvyksta iš Bostono ir New Yorko 1972 m. gruodžio 21 dieną

KĄ VEIKSITE LIETUVOJE ŽIEMĄ?

Praleisite Kalėdų šventes ir sutiksime Naujuosius 1973 Metus. Tuo laiku Lietuvoje veikia pilno sąstato opera, baletas, dramų teatras, vyksta koncertai.

Kas mėgsta gamtą — galima slidėmis ar rogutėmis pakeičiuti po miškus, ir dar daug laiko lieka su savaisiais pabuvoti.

GRUPEJE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS — NESIVELUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalų kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service

393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 12 val. dienos.

Savininkė: Aldona Adomonienė

PRASYMAS

"Keleivio" administracija prašo gerb. skaitytojų, kurie keičia adresą, pranešiant naująjį adresą, neužmiršti parašyti ir senąjį. Nepamirškite parašyti pašto numerio — zip code.

TINKA DOVANOTI

EWAKENING LITHUANIA

NIA, 187 psl., kaina \$3.00.

Knygą parašė Jokūbas J. Stukas. Ji tinka skaitantiems angliskai ir norintiems susipažinti su Lietuvos praeimi ir dabartimi.

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

Informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir įdomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laiškus skyrių, kuriame laukiame abipusių pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiška mūsų šios laikraštis, ieškas naujų bendradarbių bei idėjų. Visuomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas:

7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS mokesčio pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikrai ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudes nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims. Rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudės mokeskis \$2.00 per metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America
807 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

Vietinės žinios

Adv. dr. M. Šveikauskienės
naujas adresas

Keleivio teisių skyriaus vedėja advokatė dr. Marija Šveikauskienė klientų patogumui savo raštinę iš antro aukšto perkėlė į tą pačią namų pirmąjį aukštą. Dabar jos ofiso adresas yra toks:

1860 Centre Street,

West Roxbury, Mass. 02132.

Be šio ofiso, adv. dr. M. Šveikauskienė turi ofisą dar ir miesto centre:

141 Milk St. (II aukštas).

Aukos Vasario Šešioliktos
gimnazijai

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas įstojo į nr. 120 būrelį Vasario 16 gimnazijai remti ir didesnę pinigų sumą parėmė tą mokslo įstaigą. Jis gimnazijos bendrabučio statybai paaukojo \$50.

Mirė Povilas Baltrušūnas

Rugpjūčio 23 d. Carney ligoninėje mirė 92 metų amžiaus Povilas Baltrušūnas, Bostono lietuvių parapijos klebono kun. Antano Baltrušūno ir Jono Baltrušūno tėvas. Be jų, velionis dar paliko žmoną Veroniką.

Velionis rugpjūčio 28 d. palaidotas Naujosios Kalvarijos kapinėse Brocktone. Jo žmonai ir sūnams reikiame gilią užuojautą.

Viena ekskursija grįžo,
kita išvažiavo

Aldonos Adomonienės vadovaujama Trans-Atlantic Travel Service šiemet į Lietuvą jau išleido 3 ekskursijas. Jos spėjo sugrįžti antroji ekskursija, kuriai vadovavo pati Aldona Adomonienė, rugpjūčio 17 d. jau išvyko trečioji, kuri grįs rugpjūčio 1 d.

Ketvirtoji ekskursija išvyks rugsėjo 14 d.

Naujų dienraščio redakcijos narys Juozas Pronskus praeitą savaitę lankėsi Keleivio įstaigoje, pasimatė su savo senais pažįstamais ir išvyko į Cape Cod, kur Grušų viloje atostogaus kelias savaites ir tada vėl grįs į darbą.

Viešėjo A. Rimydis

Porą dienų Bostone viešėjo pas bičiulius poetas Antanas Rimydis iš New Yorko. Jis atostogas praleidžia Maine, gražioje gamtoje ir žvejodamas jūroje.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams \$7.00.

Naujiena lietuvių klube

So. Bostono Lietuvių Pil. dr. jos valdyba nutarė šeštadieniais rengti šokių viršutinėje salėje. Gros John Marshal orkestras.

Pirmasis šokių vakaras bus rugsėjo 9 d. 7 val. vak. III a. salėje. Jei paaiškės, kad publika tokių šokių vakarų pageidauja, jie bus rengiami kiekvieną šeštadienį.

Visi kviečiami atsilankyti. Vyrai ir moterys prašomos dėvėti tokius drabužius, kaip einant į svečius.

Įėjimas \$1.00.

A. Andriulionis,
direktorius

Mus aplankė L. Januškie

Praeitą pirmadienį mūsų įstaigoje lankėsi L. Januškie, kuri yra ilgakai dirbusi Keleivio administracijoje. Dabar ji eina atsakingas pareigas Temple universiteto (Philadelphijoje) bibliotekoje.

Į Bostoną ji užsuko pakeičyti į Cape Cod, kur žada praleisti dalį savo atostogų.

Gana

nereikalingai eikvoti kurui alyvą

1972

Alyva kūrenamos
šilto oro krosnys
Rytdienos įrengimas

Pilnas įrengimas, įskaitant alyvos burnerį, pūtėją, oro filtrą, termostatą, kontrolę ir darbą sujungti rūsy su vamzdžiais..
10 metų garantija.

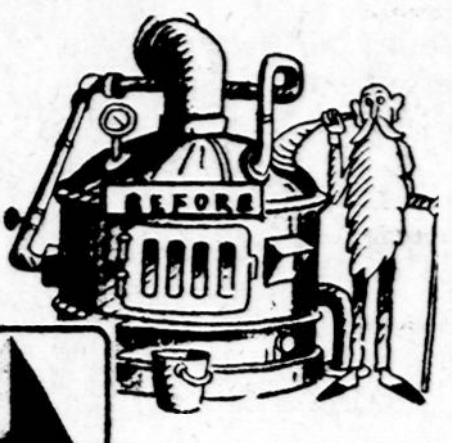
\$395.

Paskutinė modernaus alyva šildymo naujiena
FORTUNA FUEL Co.
Alyva šildymo specialistai
470 Adams Street, Quincy, Mass.
Alyvos burnerio aptarnavimas ištisas 24 val. per dieną

Skambinti — Boston: 436-1204, So. Shore: 773-4949

Savybės:
Produktingumas
Grozis
Ekonomija

**Namams šildyti
geriausias pirkinys**

CITGO CLIMATIC HEATING OILS

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.
169 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2868

Yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siūnia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai aušina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvai, labai žemoje kainomis. Vedėja B. Sviklienė

TESTAMENTAI

Išgikite teisininko P. Šulo parengtą leidinį "Kaip sudaromi testamentai". Tai labai naudinga informacija knygėlė norintiems sudaryti testamentą. Ten yra ir testamentų pavyzdžių. Jos kaina — \$3.00.

Telefonas: AN 8-2805

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

IPEDINIS OPTOMETRISTAS

Valandos: nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. Trečiadieniais neprimama 447 BROADWAY South Boston, Mass

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder

49 Church Street

E. Milton, Mass.

Atlieku visus patalynų, remon- to ir projektavimo darbus iš lau- ko ir viduje, gyvenamųjų namų ir bi- znis pastatų, pagal Jūsų reika- lavimą. Šaukite visada iki 9 va- landų vakaro.

Telefonas: 698-8675

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

321 Country Club Rd.

Newton Centre, Mass. 02159

Tel. 332-2645

Laisvės Varpas

Lietuvių Radio Valanda

Sekmadieniais 11-12 val.

AM 1430 KC ir FM 107.9 MC

Vedėjas PETRAS VIŠČINIS

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,

Worcester, Mass. 01604

Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siun- čiam įvairius siuntinius į Lietu- vą ir kitus Rusijos valdomus plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, ap- avo, maisto ir pramonės gami- nių. Turime vietoje įvairių vie- tinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai že- momis kainomis. Be to, siunčia- me maistą, pinigus ir galite už- sakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti už- sakytas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesti giminės čia pas save į svečius ar nuolatiniam apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas grei- tai ir sąžiningai. Atsilankę įsi- tikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

AND

TRAVEL INFORMATION

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS

siunčia betarpiškai

IS BOSTONO Į LIETUVĄ

ir kitus Rusijos okupuotus

kraštus

Pristatymas greitas ir

garantuotas

Prekės parduodamos nuže-

mintomis kainomis.

Galima užsisakyti rublių

certifikatus, automobilius,

šaldytuvus ir pan.

Atidaryta darbo dienomis

nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

o šeštadieniais

nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

Kitomis valandomis pagal

susitarimą telefonu.

389 W. Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Tel. 268-0068

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

The Apothecary
LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų re- ceptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

882 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

DABAR

už 90 dienų įspėjimo indėlius moka

5 1/2 %

už visus kitus indėlius moka

5 1/4 %

Nuo įdėjimo dienos — Kas mėnuo priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas atidarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalius. Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš 210,000,000

Dažau ir Taisau

Namui iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Flood Square
Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dažai
Popieriaus Sienuose
Stiklas Langams
Viską reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Viską geležies daiktai

DRAUDIMO AGENTORA

Atlieka įvairių rūšių

draudimus

Kreiptis senų adresu:

BRONIS KONTRIM

598 Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Tel. AN 8-1761

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintiems keliauti į Europą, Pietų Ameriką, Australiją ar į bet kurį kitą pasaulio kontinentą, praleisti atosto- gas Floridoje, sauletose salose kaip Havajuose, Karibu- se, Bermudoje, aplankyti giminės Lietuvoj ar juos pasikviesti į svečius — geriau- siai ir greičiausiai patarnaus TRANS- ATLANTIC TRAVEL SERVICE. Čia visų lėktuvų bilietai (International and Domestic Air Tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant pre- kes tiems siuntinams (skryties, megztinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Rublių sertifikatus, automobilius, motociklus, šaldytu- vus ir kitus rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Trans-Atlantic Trading Co

(PODAROGIFTS INC. SKYRIUS BOSTONE)

Darbo valandos: Kasdien

9 — 5

Šeštadieniais

8 — 12

393 West Broadway

So. Boston, Mass. 02127

Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis